

نسبت گلابی‌های ما از مشکلات کشور با راهبرد ایمان و امید رهبری را با اسکن این کیوآر کد ببینید.

هفتاد و هفتاد

رهبر معظم انقلاب در مراسم سی و چهارمین سالگرد ارتحال امام خمینی تبیین کردند

مأموریت امروز ایمان و امید

پرونده ویژه

تغییر شیوه و روش مطالبه‌گری با راهبرد ایمان و امید

مروری بر مقاطعی که امام نظر مردم را بر نظر خود ترجیح دادند

خلاصه ۲۲ سال سخنان راهبردی رهبری در سالگرد ارتحال امام

ایمان و امید

قدرت نرم‌افزاری امام

صفحه‌های ۲ و ۳ تا ۱۷

۵۶ کاروانسرا در مسیر ثبت جهانی

بررسی پرونده ثبت جهانی کاروانسراهای ایرانی که از بین ۱۰۰۰ کاروانسرا گلچین شده‌اند

صفحه ۱۰

صفر تا صد خدمت‌رسانی ناوگان حمل‌ونقل عمومی پایتخت با تغییر ساعت کاری کارمندان

سحر خیزی اتوبوس و مترو

صفحه ۳

سیگنال رکود در بازار مسکن کشور

قیمت اوراق وام مسکن، به واسطه کساد معاملاتی با کاهش ۵۰ درصدی مواجه شده است

صفحه ۴

نشست‌های تهران

مرکز تهران‌شناسی همشهری برگزار می‌شود

بازار و نقش آن در توسعه و تحولات اجتماعی تهران

تاریخچه معماری کارکردهای اجتماعی و سیاسی سوق، تیمچه، راسته و فیصلیه اتفاقات تاریخی مهم افراد شاخص بازار

مهمان نشست: اردشیر آل‌عوض (محقق فرهنگ عامه)

کارشناس مجری: محمود ملیحی (تهران‌پژوه)

زمان: سه‌شنبه ۱۶ خرداد ساعت ۱۴ تا ۱۶

مکان: خیابان ولیعصر (تقاطع)، نرسیده به چهارراه پارس، کوچه شهید فریدونی (تقاطع)، شماره ۱۲، سالن جلسات

ضمیمه امروز

«دانستنیها» منتشر شد

ردپای دایناسورها بر دامنه‌های البرز

تنها اثر استخوانی کشف‌شده از دایناسورهایی که در ایران زندگی می‌کردند در آتش‌سوزی موزه برزیل ناپدید شد

رشد قابل توجه تولید محصولات نانو در ایران

۷ مکان گردشگری در مریم

دادنه‌ها

گرافیک: علی رستگار

چرا بریکس مهم است؟

گروه بریکس شامل کشورهای برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی است و نام بریکس نیز برگرفته از ترکیب حروف اول نام این کشورهاست. ۵ کشور عضو بریکس در مجموع بیش از ۳۲ میلیارد نفر جمعیت دارند که حدود ۴۲ درصد از جمعیت تقریباً ۸ میلیاردی جهان را تشکیل می‌دهند. اعضای بریکس همچنین حدود یک چهارم تولید ناخالص داخلی جهان را به خود اختصاص می‌دهند. اقتصاد آنها ۲۳ درصد از حجم اقتصاد جهانی و ۱۸ درصد از حجم تجارت بین‌المللی را تشکیل می‌دهد. ایران نیز به عنوان یکی از کشورهای شرکت‌کننده در گروه دوستان بریکس در نشست اخیر این گروه در آفریقای جنوبی حضور داشت.

کشورهای عضو بریکس در مجموع دارای این ویژگی‌ها هستند:

- ۵۰ درصد از رشد اقتصاد جهانی
- ۴۲ درصد از جمعیت جهان
- ۲۳ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان
- ۱۵ درصد از سهم صندوق بین‌المللی پول
- ۲۶ درصد از مساحت جهان
- ۱۳ درصد از حق رای در بانک جهانی

یادداشت

حسین کاظم‌زاده: استاد حوزه و دانشگاه

ایمان و امید؛ تأملی در رسانه انقلاب اسلامی

یکی از مسائل مهم در دوره جهاد تبیین یعنی زمانه‌ها که مهم‌ترین اقدام جامعه اسلامی باید حول تبیین حقایق کشور باشد، این است که در عصر سیطره رسانه‌های کوچک و بزرگی که حاکمیت و مدیریت آنها به دست دشمنان ماست و ذهن و قلب مردم را با انواع و اقسام دروغ‌های رسانه‌ای تسخیر کرده‌اند، چگونه می‌توانیم پیام خود را به مخاطب برسانیم. برخی که اساساً در این فضا ناامید هستند و اصلاً معتقدند که ما نمی‌توانیم در عرصه تبیین از عهده رسانه‌های رقیب بر بیاییم و باید زمین بازی را عوض کنیم و در میدانی دیگر با او بجنگیم.

جلوتر و قوی‌تر از همه رسانه‌ها

تأملی در تاریخ نهضت امام خمینی (ره) روشن می‌سازد که با وجود اینکه ایشان پول و رسانه‌های آن روز و تلویزیون، روزنامه، رادیو و... نداشت، اما پیام و رهبری‌هایشان در صحنه‌های حساس انقلاب اسلامی، جلوتر و قوی‌تر از همه رسانه‌های زمان خود عمل می‌کرد. رهبر انقلاب این خصلت حضرت امام (ره) را اینگونه روایت می‌کنند: «در همین دوران مبارزه هم همین‌طور بود امام در هر جایی که یک مسئله‌ای پیش می‌آمد، حضور داشت، هیچ‌جا نبود که انسان را دچار سردرگمی بکند؛ مثلاً قضیه سینما رکنی آبادان پیش آمده، حالا همه سردرگم‌اند که قضیه چیست؟ چه موضعی باید گرفت؟ چه کار باید کرد؟ آیا دولت این کار را کرده؟ آیا - نمی‌دانم - عراقی‌ها کردند؟ خرابکارها کردند؟ ناگهان زودتر از همه اعلامیه امام می‌آمد. هنوز دیگرانی که در ایران بودند، حتی مبارزین اعلامیه نداده، اعلامیه امام در دست مردم بود.»

سرعت شبکه رسانه‌های امام

مقام معظم رهبری با اشاره به این مطلب که سرعت شبکه رسانه‌های امام به قدری زیاد بود که همه را متعجب می‌کرد، در همین ماجرا به این قدرت و سرعت رسانه‌های امام و حضور بهنگام ایشان در همه حوادث انقلاب اشاره می‌کنند: «ما جبرفت بودیم آن وقت، تعجب بودیم در جبرفت در این جریان سینما را... ما نشستیم با هم مشورت کردیم گفتیم بیاییم ما یک اعلامیه مخفی درست کنیم؛ نشستیم و اعلامیه‌ای با نظر همدیگر تهیه کردیم و فراهم کردیم و بعد مثلاً گفتند این جایش اشکال دارد، آن جایش را درست کردیم، یکی، دو روز طول کشید تا اعلامیه را به‌دیهیم تایپ کنند؛ پلی کیپی کنند؛ اعلامیه امام رسید دستمان، به کجا؟ به جبرفت؛ یعنی مثلاً ۴، ۵ روز از حادثه نگذشته امام حاضر بود، در جبرفت حاضر بود، در تمام دوران مبارزه این مسئله وجود داشت. در همه‌جا، واقعاً این یک حقیقت شگفت‌آوری است. در همه‌جا حاضر بود. بعد از انقلاب هم همین‌طور بود. بعد از انقلاب تمام قضایایی که برای این ملت سرنوشت‌ساز بود و برای این ملت مسئله بود و رهبری امام را لازم داشت، امام حاضر و ناظر بود.» جلسات تفسیر سوره مجادله ۱۷/۱۳۶۱

ابزار و سلاح رسانه‌های امام

سؤال این است که امام (ره) از چه ابزار و سلاح رسانه‌ای استفاده می‌کند که می‌تواند در عصر جنبه رسانه‌های رقیب، هم روایت خود را بهنگام ارائه کند و هم به ذهن و قلب آحاد مخاطبان خود در اقصی نقاط کشور برساند. باز تحلیل رهبر انقلاب در ۱۴ خرداد امسال راهگشا خواهد بود: «امام نه پول داشت، نه ابزار تبلیغی داشت، نه راديو داشت، نه خبرگزاری داشت و نه هیچ‌کدام از سیاست‌های دنیا از او حمایت می‌کردند. عامل اصلی در این امر، اراده و سخت‌افزاری امام یک صفحه کاغذ بود که بیایند در او بنویسند. یک تکه نوار بود که صدای او را ضبط کند به گوش این و آن برساند. آن عامل که امام را در این راه پیش برد و او را قادر کرد بر این تحول عظیم، عبارت بود از ایمان و امید.»

چهارشنبه‌ها در رسانه‌های تهران

یک جلسه ۵۰ دقیقه‌ای

یک جلسه ۵۰ دقیقه‌ای

یک جلسه ۵۰ دقیقه‌ای

تهران به روایت دهه هشتاد

باغس نوشت و ویدئو

قصه محله‌های رنگارنگ تهران

www.amanashshinvahe.com

مناظره

با موضوع: لایحه عفاف و حجاب

محمّد صادق کوشکی

مجتبی عقیق جبار و جرم‌شناسی

محسن برهانی

مکان: سالن اجتماعات موسسه همشهری

زمان: چهارشنبه ۱۷ خرداد ساعت ۱۴

این برنامه به صورت زنده از سایت همشهری آنلاین پخش خواهد شد

آدرس: خیابان ولیعصر، نرسیده به پارس، کوچه گنوج (فریضی)، شماره ۱۴، ساختمان همشهری، طبقه همکف

کاروانسرای ایرانی جهانی می‌شود؟

پرونده ثبت جهانی ۵۶ کاروانسرای ایران در اجلاس ریاض بررسی می‌شود

۱۰

آغاز بادهای ۱۲۰ روزه در «سیستان»

بادهای ۱۲۰ روزه سیستان طبق هشدار ی که هواشناسی صادر کرد در این منطقه آغاز شده و به گفته مسئولان احتمالاً تا ۲۲۰ روز ادامه دارد

۱۱

سمت‌پنجه ۱۶ خرداد ۱۴۰۲ | ۱۷ ذی‌القعدة ۱۴۴۴ | سال سی و یکم | شماره ۸۷۹۱

همیشه در کلاس

هزاران کلاس درس نیازمند تخریب و بازسازی

در دولت سیزدهم تمامی مدارس خشت و گلی در کشور جمع آوری شدند

داده‌نما

روزنامه‌نگار

بهره‌مندی از فرصت تعلیم و تربیت رسمی کشور، حق هر کودک برای رسیدن به آرزوهای بعدی در سایه آموزش‌های پایه و غنی فرهنگی است؛ از این رو مدرسه‌سازی و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای همه کودکان و نوجوانان جهست بهره‌مندی از این امکانات، در اولویت‌های مهم و اساسی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. آمارها نشان می‌دهد که قبل از انقلاب، سرانه فضاهای آموزشی ما ۱۵ مترمربع در کشور بوده که هم‌اکنون به ۵۲ مترمربع رسیده است. براساس آمار، سال ۸۲ حدود ۷۰ درصد از فضاهای آموزشی کشور نیازمند تخریب، بازسازی و مقاوم‌سازی بود و از آن سال تاکنون، این عدد کاهش چشمگیری داشته است و ما امروز فقط ۹۲ درصد فضای آموزشی فرسوده داریم. یکی از اتفاقات خوب دیگری که این روزها شاهدش هستیم، حذف تمامی مدارس خشتی و گلی در کشور است تا دیگر در سایه فعالیت آنها شاهد اتفاقات تلخ برای دانش‌آموزان نباشیم. به گفته حمیدرضا خان محمدی، رئیس سازمان نوسازی مدارس یا در کنار هم قرار گرفتن ستاد اجرایی فرمان امام (ره) و بنیاد برکت و سازمان نوسازی مدارس از گذشته، یک عزم ملی و جهادی برای حل فضای کالبدی آموزشی در کشور شکل گرفته است. راه‌اندازی پویش‌های مختلف به پیمان جلب مشارکت مردم در امر مدرسه‌سازی هم، از اتفاقات خوب دیگری است که طی سال‌های اخیر شاهد آن هستیم. نمونه‌اش همین پویش آجر به آجر که افراد می‌توانند به اندازه وسع خود و احسان مسئولیت‌شان با کمترین مبلغ هم در امر مدرسه‌سازی شریک بشوند؛ این طرح در واقع نمادی از همیاری اجتماعی در محرومیت‌زدایی و نوسازی مدارس در راستای تحقق سند تحول بنیادین با استفاده از جلب مشارکت‌های مردمی است.

۵۰ درصد از بیماران تهران شهروستانی هستند

رامین رحیم‌نیا / سرپرست معاونت توسعه مدیریت و برنامه‌ریزی منابع دانشگاه علوم پزشکی

۴۰ تا ۵۰ درصد از بیماران که در بیمارستان‌های دانشگاه بستری می‌شوند از شهرستان‌ها می‌آیند و این وظیفه ما را سنگین‌تر می‌کند. گاهی محدودیت‌های فضای فیزیکی و منابع مالی و دستگاه‌ها تجهیزات باعث می‌شود که ارائه خدمت به مردم با تأخیر انجام شود و ما موجب می‌شویم که مردم به بیمارستان‌های دانشگاه خللی ایجاد شود.

ارائه ۹ هزار خدمت درمانی به زائران حج

سیدعلی مرعشی / رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر

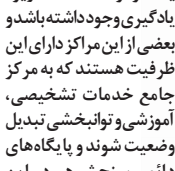
بیش از ۹ هزار خدمت درمانی و آمادگی به زائران ایرانی در مکه و مدینه ارائه شد. دلیل عمده مشکلات به‌وجود آمده برای زائران، ناشی از دمای بالای هوا و پیاده‌روی طولانی در طول روز و در هوای گرم و سپس استراحت در مقابل گول‌های گازی بوده است. در حال حاضر ۲ زائر در بیمارستان هلال‌احمر ایران در مکه و بیمارستان سعودی بستری هستند.

توسعه مراکز آموزشی و توانبخشی ویژه یادگیری دانش‌آموزان

حمید طریفی حسینی / رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی

در تلاش هستیم اجرای برنامه سنسج سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی را به سنین پایین‌تر تعمیم دهیم و کودکان از زمان بدو تشخیص جزو گروه‌های هدف سازمان آموزش و پرورش استثنایی هستند. باید در هر منطقه حداقل یک مرکز مشکلات ویژه یادگیری وجود داشته باشد و بعضی از این مراکز دارای این ظرفیت هستند که به مرکز جامع خدمات تشخیصی، آموزشی و توانبخشی تبدیل وضعیت شوند و پایگاه‌های دائمی سنسج هم در این مراکز راه‌اندازی شود. توسعه مراکز آموزش و توانبخشی ویژه یادگیری دانش‌آموزان و تلاش برای آموزش دانش‌آموزان استثنایی در مدارس عادی از برنامه‌های ویژه ماست.

بیشترین مدارس کانکسی: **خوزستان**

کمترین مدارس کانکسی: **سمنان**

نیاید در حوزه سلامت الکترونیک از دنیا عقب‌مانیم

محمد رئیس زاده / رئیس سازمان نظام پزشکی کشور

دنیا به سمت سلامت الکترونیک رفته است و ما نباید در حوزه سلامت الکترونیک از دنیا عقب‌مانیم. کارهایی را هم در این زمینه انجام داده‌ایم. به ناچار بحث تله ویزیت و تله‌مدیسین و سلامت الکترونیک راه خود را باز می‌کند. ما نیاز به قوانین در این حوزه داریم. همانطور که در فضای حقیقی بر صدور مجوزها نظارت می‌کنیم، برنامه‌های را تدوین می‌کنیم تا در فضای مجازی نیز برنامه‌مطب‌مجازی‌بدهیم و هر کسی اجازه نداشته باشد در فضای مجازی صفحه‌ای ایجاد کرده و از این طریق مراجعاتی داشته باشد.

ارتقای کیفیت و کمیت فضاهای آموزشی

رئیس سازمان نوسازی مدارس کشور طرح مولدسازی را راهگشا می‌داند

افزایش شمار مدارس و رفع کمبود فضاهای آموزشی از مهم‌ترین سیاست‌های سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور به شمار می‌آید و در سال جاری در اولویت برنامه‌های این سازمان قرار گرفته است. اما لزوم توسعه کمی فضاهای آموزشی از اهمیت کیفی‌سازی این فضاها نکاسته و تامین مکان‌های ایمن، باکیفیت و به روز به‌عنوان هدف و دورنمای وظایف سازمان نوسازی مدارس تعیین شده است. رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور به اقدامات و برنامه‌هایی که در این راستا طراحی شده اشاره می‌کند و مراحل اجرای این طرح‌ها را شرح می‌دهد. حمیدرضا خان محمدی معتقد است اجرای طرح مولدسازی املاک مازاد، فرصتی را در اختیار آموزش و پرورش کشور قرار می‌دهد که با تکمیل ساخت فضاهای آموزشی خیرساز کمبود مدارس کشور را بهبود بخشد.

فرصت قانونی اجرای طرح محدود است

رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور کمبود فضاهای آموزشی را از مشکلات استان تهران برمی‌شمرد و می‌گوید: «در استان تهران در حوزه فضاهای آموزشی با مشکلات متعددی روبه‌رو هستیم که باید برای رفع آنها امکانات موجود را به درستی به‌کار گیریم.» حمیدرضا خان محمدی اجرای طرح مولدسازی املاک مازاد را یکی از راه‌های جبران کمبود فضای آموزشی در استان تهران عنوان می‌کند و توضیح می‌دهد: «یک راه برای افزایش فضاهای آموزشی استان تهران استفاده از اعتبارات قانون مولدسازی است که از ابتکارات دولت و مصوبه سران قوا به شمار می‌آید و در بخش املاک مازاد آموزش و پرورش، تمام عواید آن صرف مدرسه‌سازی شده و به سقف اعتبارات آموزش و پرورش در این حوزه افزوده می‌شود.» وی تعیین فرصت قانونی برای اجرای طرح را از محدودیت‌های این طرح عنوان می‌کند و می‌گوید: «فرصت قانونی اجرای طرح ۲ساله است و باید مدیران آموزش و پرورش استان تهران با معرفی املاک مازاد کمک کنند زودتر این طرح را اجرایی کنیم و به جریان مدرسه‌سازی سرعت ببخشیم.»

فضاهای آموزشی ایمن و باکیفیت

خان محمدی طراحی فضاهای آموزشی متناسب با تفاوت‌های فردی، جنسی، سنی، محلی و منطقه‌ای را از وظایف تعیین شده برای این سازمان ذکر می‌کند و ادامه می‌دهد: «تخریب بعضی از مدارس کشور در حوادث طبیعی نشان می‌دهد باید در کنار افزایش کمی مکان‌های آموزشی، ارتقای کیفیت و استحکام این بناها را نیز مدنظر قرار دهیم. این امر بخشی از تکالیف و وظایف ماست که در سند تحول بنیادین، پیش‌بینی و تدوین شده است. در این سند میزان اثربخشی ایده‌هایی که برای افزایش فضاهای آموزشی اجرا می‌شود، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.»

توسعه الگوهای مشارکت‌های مردمی

خان محمدی مشارکت‌های مردمی را از ظرفیت‌های مغتنم در نهضت مدرسه‌سازی کشور عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: «جذب مشارکت‌های مردمی را نباید به جذب منابع مالی محدود کنیم و از حلقه‌های میانی که ظرفیت بسیار بالایی است غافل شویم. حلقه‌های میانی در توسعه الگوهای مشارکت مردمی نقش قابل توجهی ایفا می‌کنند و آموزش و پرورش باید از این ظرفیت‌ها به خوبی کمک بگیرد.»

نیاید در حوزه سلامت

محمد رئیس زاده / رئیس سازمان نظام پزشکی کشور

دنیا به سمت سلامت الکترونیک رفته است و ما نباید در حوزه سلامت الکترونیک از دنیا عقب‌مانیم. کارهایی را هم در این زمینه انجام داده‌ایم. به ناچار بحث تله ویزیت و تله‌مدیسین و سلامت الکترونیک راه خود را باز می‌کند. ما نیاز به قوانین در این حوزه داریم. همانطور که در فضای حقیقی بر صدور مجوزها نظارت می‌کنیم، برنامه‌های را تدوین می‌کنیم تا در فضای مجازی نیز برنامه‌مطب‌مجازی‌بدهیم و هر کسی اجازه نداشته باشد در فضای مجازی صفحه‌ای ایجاد کرده و از این طریق مراجعاتی داشته باشد.

سهم خیران در مدرسه‌سازی پروژه‌های خیرساز مدرسه‌سازی در دست اجرا در کشور: **۵ هزار پروژه**

سیر صعودی تعهدات خیرین مدرسه‌ساز در سال‌های گذشته

سال ۱۳۹۶ حدود **۵۱۹** میلیارد تومان

سال ۱۳۹۷ حدود **۱۲۰۰** میلیارد تومان

سال ۱۳۹۸ حدود **۱۶۰۰** میلیارد تومان

سال ۱۳۹۹ حدود **۳** هزار میلیارد تومان

سال ۱۴۰۰ حدود **۳۳۰۰** میلیارد تومان

سال ۱۴۰۱ حدود **۴۳۰۰** میلیارد تومان

فضاهای آموزشی کشور با مشارکت خیرین ساخته شده است

۱۴۹٪

گزارش روز

پروژه راه آهن تبریز - میانه این هفته افتتاح می شود

۲۲ سال انتظار تریزیر یها برای افتتاح راه آهن تبریز-میانه به پایان رسید و این پروژه این هفته به بهره برداری می رسد.

سال ۱۳۹۸ رئیس جمهوری وقت در سفر به تبریز پروژه راه آهن تبریز-میانه را تا ایستگاه بستان آباد افتتاح کرد، اما باز هم نتیجه ای در بر نداشت و تریزیر یها همچنان مسیر تبریز-تهران را در ۱۲ ساعت طی می کنند و این در حالی است که این مدت با قطار به ۷ ساعت کاهش می یابد.

با گذشت بیش از ۲۲ دهه قطار است پروژه راه آهن تبریز- میانه روز پنجشنبه (۱۹ خرداد) با حضور رئیس جمهوری افتتاح شد.

افتتاح پروژه ریلی «میانه-بستان-آباد-تبریز» می تواند انقلاب اقتصادی در حمل و نقل ریلی کشور ایجاد کند؛ زیرا تنها مزیت این پروژه کوتاهی مسیر تهران به تبریز نیست، با توجه به موقعیت شاهراهی آذربایجان شرقی به جهت ارتباط ایران با اروپا این پروژه می تواند زمینه ساز رشد اقتصادی شود.

این پروژه ۲۰۳ کیلومتر طول دارد و با کاهش مسیر و دسترسی قبلی، زمان سفر با قطار از تبریز به تهران را که اکنون ۱۰ تا گاهی حتی ۱۴ ساعت طول می کشد نیز حدود ۴ تا ۵ ساعت کاهش می دهد و با تسهیل دسترسی و ترانزیت ریلی به اروپا، سالانه موجب صرفه جویی ۱ میلیارد لیتر در مصرف سوخت می شود.

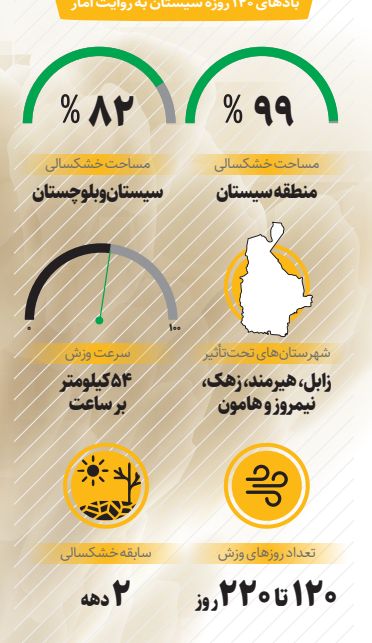
جبار علی ذاکری، معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان شرقی به مهر می گوید: «راه آهن تبریز به تهران مسیر سپهن را دور زده و به میان متصل شده و از طریق زنجان به تهران می رسد. از سوی اتحادیه بین المللی راه آهن ۲ مسیر برای ترانزیت بار مشخص شده که یکی از آنها از تبریز و استان مارد می شود. این راه آهن قوس تند داشته و استقبال بین المللی برای ترانزیت بار کم بود بنابراین اتحادیه کردار را تعریف کرد تا برای دوخطه کردن و بهسازی آن اقدام شود.»

Table with 2 columns: Project details and statistics. Includes 'تولید ناخالص در مسیر' and 'طول ناخالص در مسیر'.

آغاز بادهای ۱۲۰ روزه در «سیستان»

بادهای ۱۲۰ روزه سیستان طبق هشدار ی که هواشناسی صادر کرد در این منطقه آغاز شده و به گفته مسئولان احتمالا تا ۲۰ روز ادامه دارد

سیده زهرا عباسی روزنامه نگار

بادهای ۱۲۰ روزه سیستان شهرت زیادی دارد؛ بادهایی که از هرات در افغانستان شروع می شدند و تا دریای عمان می وزیدند.

گذشته در دوره گرم سال یعنی از نیمه خرداد تا نیمه مهر می وزیدند و با عبور از هامون پر آب، هوای مطبوعی را برای منطقه به ارمان می آوردند؛ یک کولر آبی طبیعی. در ۵۲ دهه گذشته اما این بادهای با مشکلات پیش آمده برای حقایب هامون به جای هوای مطبوع و بهاری منشا گردوغبار شده اند و خشکسالی موجب شده است به جای ۱۲۰ روز تا ۲۲۰ روز ادامه یابند و علاوه بر گردوغبار بیشتر دریاچه هامون، شن های روان افغانستان را هم همزمان

خانه های ساکنان استان سیستان و بلوچستان به ویژه منطقه سیستان کنند. این بادهای امسال هم از هفته های پایانی اردیبهشت شروع شده اند، اما هواشناسی کشور چند روز پیش از آغاز بادهای ۱۲۰ روزه در شرق کشور خبر داد؛ خبری که با هشدار هم همراه بود. چند سالی است با بروز توفان های شن و بروز گرد و غبار بسیاری از روستاهای این منطقه خالی از سکنه شده، بیماری های تنفسی، قلبی - عروقی، پوستی و انواع سرطان در میان اهالی افزایش یافته و کشاورزی و دامداری هم از بین رفته است و اهالی چشم به پایان خشکی دریاچه هامون دارند.

بادهای قدیم و تعدیل دما

که هامون آب داشت به تعدیل دما کمک می کردند، اما با خشک شدن دریاچه حالا با گرد و خاک همراه هستند.

به گفته محسن حدیدی، بادهای با سرعت وزش ۵۴ کیلومتر بر ساعت و بیشتر در این طیف قرار می گیرند که بررسی ها نشان می دهد طی سال های اخیر تعداد روزهای وزش آنها به ۲۲۰ روز رسیده است.

تجربه ای قابل تکرار

مدیر کل هواشناسی سیستان و بلوچستان گفت: بادهای موسوم به ۱۲۰ روزه در گذشته طی یک ماه پایانی بهار و ۳ ماه تابستان از هرات آغاز می شدند و تا دریای عمان ادامه داشتند.

این بادهای محلی با شهرت زیادشان در گذشته مدیر کل هواشناسی سیستان و بلوچستان خشکی دریاچه هامون، خشکسالی منطقه، افزایش درجه حرارت و تغییر اقلیم را در افزایش روزهای وزش و همچنین سرعت وزش این بادهای مؤثر می دانند و می گویند: البته نباید فراموش کرد در زمان هایی که دریاچه آب دارد این بادهای برای مردم لذتبخش است و حتی شبها به دلیل هوای مطبوع بیرون خانه می خوابند.

عدد خیر

۱۷۸ واحد

استاندار گیلان اعلام کرد: با تلاش های صورت گرفته بیش از ۱۷۸ واحد تولیدی و صنعتی گیلان احیا شده که بخش اعظمی از آنها در شهرستان رودبار است.

به گزارش تسنیم، اسدالله عباسی همچنین افزود: ۵۰ کارخانه روغن کشتی زیتون برای جلوگیری از خام فروشی در شهرستان رودبار مشغول به فعالیت هستند.

۱۶۲ روستا

خط انتقال یک هزار کیلومتری آب به ۱۶۲ روستای محروم دشتیاری افتتاح و عملیات آبرسانی به ۲۹۲ روستای جنوب سیستان و بلوچستان با حضور جانشین کل سیاه پاسداران انقلاب اسلامی انجام شد.

به گزارش ایرنا، سیستان و بلوچستان بیشترین روستا را در طرح جهاد آبرسانی دارد و کل روستاهایی که باید در این استان آبرسانی شوند، ۱۷۵۱ روستا هستند.

عکس خبر

«خوی» ۴ ماه پس از وقوع زلزله سال ۱۴۰۱ خوی شاهد زلزله های متعددی بود که بزرگترین آن در هشتم بهمن به وقوع پیوست و خسارات زیادی بر جای گذاشت.

Advertisement for ENOTPI (Enotpi Group) featuring a QR code and contact information for real estate services.

Advertisement for Hamshahr News newspaper, including subscription rates and contact information.

Large advertisement for 'Aghe' (آگهی) real estate services, listing various properties and contact details for Aghe Management.

Advertisement for MIDRO (Iranian Mines and Mining Industries Development and Renovation Organization) regarding mining and industrial projects.

توفیق اجباری

بعد از فینال حذفی مربی پر توفیق سعی کرد با انتشار یک نامه، توپ را توی زمین باشگاه بیندازد و فشار را روی شانه‌های مدیران استقلال افزایش بدهد اما حالا چه بسا حکم محرومیت او نوعی توفیق اجباری برای باشگاه باشد

۱۶

ستاره‌ها شبانه رفتند

هواداران برخی باشگاه‌ها در این هفته لحظات تلخی را سپری کردند؛ نه به خاطر شکست، بلکه برای از دست دادن ستاره‌های بزرگ‌شان. بنزما، موسی، زلاتان، آسنسیو، آزار و چند ستاره دیگر هم‌زمان از تیم‌های خود یا فوتبال خداحافظی کردند

۱۴

سه‌شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۲ | ۱۷ ذی‌القعدة ۱۴۴۴ | سال سی‌ویکم | شماره ۸۷۹۱

همیشه ورزش

میراث من است

در مسابقات جهانی تکواندو، تیم ملی ایران در بخش‌های مردان و زنان فقط یک طلا داشت؛ ناهید کیانی

حذف، حذف و حذف؛ اینها تنها اخباری بودند که از باکو، محل برگزاری بیست‌وششمین دوره رقابت‌های تکواندو قهرمانی جهان به ایران منتهی می‌شد. ۸ تکواندوکار مرد و ۷ تکواندوکار زن، نمایندگان ایران در این رقابت‌ها بودند که در مجموع موفق به کسب ۳ مدال شدند؛ یک طلا و ۲ برنز. تنها مدال طلای تیم را ناهید کیانی به دست آورد و نخستین تکواندوکار زن ایرانی شد که در مسابقات قهرمانی جهان به مدال طلا می‌رسد.

طلا کیانی در حالی به‌دست آمد که تکواندو ایران در ۹ سال گذشته حسرت سکوی اول جهان را داشت. **نمایش کم‌مردان** سهم مردان تکواندوکار ایران در این رقابت‌ها فقط ۲ مدال برنز بود. حذف ۶ تکواندوکار مرد از گردونه رقابت‌های جهانی در فاصله زمانی یک‌سال مانده به المپیک پاریس اصلاً خبر خوبی برای ورزش ایران نیست. در مسابقات جهانی سال گذشته که در مکزیک برگزار شد،

حذف، حذف و حذف؛ اینها تنها اخباری بودند که از باکو، محل برگزاری بیست‌وششمین دوره رقابت‌های تکواندو قهرمانی جهان به ایران منتهی می‌شد. ۸ تکواندوکار مرد و ۷ تکواندوکار زن، نمایندگان ایران در این رقابت‌ها بودند که در مجموع موفق به کسب ۳ مدال شدند؛ یک طلا و ۲ برنز. تنها مدال طلای تیم را ناهید کیانی به دست آورد و نخستین تکواندوکار زن ایرانی شد که در مسابقات قهرمانی جهان به مدال طلا می‌رسد.

طلا کیانی در حالی به‌دست آمد که تکواندو ایران در ۹ سال گذشته حسرت سکوی اول جهان را داشت. **نمایش کم‌مردان** سهم مردان تکواندوکار ایران در این رقابت‌ها فقط ۲ مدال برنز بود. حذف ۶ تکواندوکار مرد از گردونه رقابت‌های جهانی در فاصله زمانی یک‌سال مانده به المپیک پاریس اصلاً خبر خوبی برای ورزش ایران نیست. در مسابقات جهانی سال گذشته که در مکزیک برگزار شد،

پیش‌بازی

با قدرت شروع کن

تیم ملی والیبال ایران امروز در نخستین بازی از لیگ ملت‌های والیبال مقابل ژاپن حریف سنتی‌اش قرار می‌گیرد

تیم ملی والیبال ایران از ظهر امروز سال والیبالی جدیدش را آغاز می‌کند؛ مسالی شلوغ و سخت. استارت مسابقات با لیگ ملت‌هاست، در مقابل ژاپن که میزبان هفته اول است و حریف سنتی. ۱۵ تیم لیگ، هفته اول را مهمان ژاپن هستند. ایران به همراه میزبان، اسلوانی، فرانسه، لهستان، چین و بلغارستان در شهر ناگویا بازی می‌کنند. کانادا، کوپا، آمریکا، آلمان، آرژانتین، هلند، ایتالیا و برزیل هم شروز مهمان اوتوا هستند.

امسال والیبال غیر از لیگ ملت‌ها مسابقات قهرمانی آسیا، بازی‌های آسیایی و انتخابی المپیک را هم در پیش دارد. در این شرایط کمتر کسی باید توقع نتیجه از تیم ملی در لیگ ملت‌ها داشته باشد. بیشتر تیم‌ها نگاه تدارکاتی به لیگ دارند و تیمشان را برای مسابقات مهم آماده می‌کنند اما هواداران والیبال به کمتر از پیروزی راضی نمی‌شوند و مسئولان تیم هم به خاطر اینکه منتقدان و افکار عمومی کمتر آنها را مورد نقد قرار بدهند، با نفرات اصلی در همه مسابقات شرکت می‌کنند. برای همین امسال به‌نظر می‌رسد به‌روز عطایی ۲ تیم آماده کند و با توجه به حساسیت مسابقات، از نفرات استفاده کند اما ترجیح سرمربی تیم ملی این است که با نفرات اصلی در همه مسابقات حاضر شود.

از یک سو به‌خاطر همه گیر شدن نگاه نتیجه‌گرایی و از سوی دیگر به‌دلیل رقابتی که ایران و ژاپن در دهه‌های اخیر بر سر قدرت اول آسیا بودن دارند، بازی امروز حساسیت ویژه‌ای دارد. ۲ تیم تا به امروز ۴۶ بار مقابل هم قرار گرفته‌اند که سهم ایران ۲۲ پیروزی است و سهم ژاپن ۲۴ برد. کنار رفتن بیشتر نفرات نسل طلایی ایران و قدرت گرفتن دوباره ژاپن در چند سال اخیر، شرایط را برای رقابت سخت‌تر هم کرده است.

تیم عطایی سال پیش در لیگ ملت‌ها به ژاپن باخت و حالا قصد دارد در بازی امروز انتقام بگیرد. شدنی است؟ تیم ایران نسبت به سال گذشته تغییری ندارد. عمده این تغییرات نبود میلاد عبادی پور است. کاپیتان سابق تیم که نقش اصلی را در دریافت داشت به‌خاطر پدش شدن در لیگ ملت‌ها غایب است؛ غیبتی که خیلی منطقی به‌نظر نمی‌رسد. در پست او میثم صالحی هم مصدوم است و همراه تیم به ژاپن نرفته است. جواد معنوی‌نژاد که تا روز اعزام مشکل خروجی داشت، کنار تیم است اما او هم در اردوهای تیم ملی و سسر قراردادی که با تیم اندونزیایی برای جام باشگاه‌های آسیا بسته بود، با عطایی به اختلاف خورد.

عطایی امسال محمد موسوی را هم به تیم ملی بازگرداند؛ بازیکنی که سال پیش به پهبانه پد بودن شرایط اردوها قبل از مسابقات قهرمانی جهان از تیم ملی جدا شد. امسال با شرایط مشابه به اردو آمد و کاپیتان هم شد. او سال آینده برای تیم باشگاهی عطایی، فولاد سیرجان بازی می‌کند.

بخش زنده روز

لیگ ملت‌های والیبال

سه‌شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۲

ایران	14:10	ژاپن
-------	-------	------

بخش زنده روز

لیگ ملت‌های والیبال

یکشنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۲

ایران	12:30	لهستان
ایران	10:10	چین
ایران	14:30	یکشنبه ۲۱ خرداد ۱۴۰۲
ایران	07:10	اسلوانی
ایران	14:30	سه‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۲
ایران	14:30	آلمان
ایران	14:30	پهارشنبه ۲۱ خرداد ۱۴۰۲
ایران	14:30	ایتالیا
ایران	18:00	پنجشنبه ۲۲ خرداد ۱۴۰۲
ایران	18:00	آمریکا
ایران	18:30	شنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۲
ایران	18:30	مصادوم است
ایران	18:30	جواد معنوی‌نژاد
ایران	18:30	داشت، کنار تیم است
ایران	18:30	اما او هم در اردوهای تیم ملی و سسر قراردادی
ایران	18:30	که با تیم اندونزیایی برای جام باشگاه‌های آسیا
ایران	18:30	بسته بود، با عطایی به اختلاف خورد.
ایران	10:00	عطایی امسال محمد موسوی را هم به تیم ملی بازگرداند؛ بازیکنی که سال پیش به پهبانه پد بودن شرایط اردوها قبل از مسابقات قهرمانی جهان از تیم ملی جدا شد. امسال با شرایط مشابه به اردو آمد و کاپیتان هم شد. او سال آینده برای تیم باشگاهی عطایی، فولاد سیرجان بازی می‌کند.

لیگ کنفدراسیون اروپا - فینال

پهارشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۲

فیورنتینا

22:30

وستهم

لیگ قهرمانان اروپا - فینال

شنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۲

اینترناسیونال

22:30

منچستر سیتی

ستاره‌های هست؟

تیم عطایی ۲ چهره جدید دارد که هر دو را از تیم باشگاهی‌اش در فصل گذشته به تیم ملی دعوت کرده است؛ پوریا خاخرزاده و علی حاجی‌پور. تا قبل از اردوی آخر به‌نظر می‌رسید سوگلی عطایی خاخرزاده باشد اما قبل از اینکه تیم ملی ایران را ترک کند، تمجیدهای عطایی متوجه حاجی‌پور بود؛ بازیکنی که از نظر عطایی حتی می‌تواند امین اسماعیل‌نژاد را نیمکت‌نشین کند. تیم ملی هر سال حداقل یک چهره جدید دارد، ۲ سال پیش صابر کاظمی در تیم ملی درخشید و سال پیش اسماعیل‌نژاد. با تعریف‌هایی که عطایی از خاخرزاده و حاجی‌پور کرده، می‌شود منتظر ستاره‌های جدید بود؟ کارشناسان در مورد این ۲ بازیکن با تردید نظر می‌دهند.

امروز از چهره جدید تیم ملی رونمایی می‌شود؛ تیمی که قرار است امسال مسابقات مهمی را تجربه کند، حداقل روی ۲ اسکو برود و سهمیه المپیک بگیرد.

منهای فوتبال

مدال‌های زنانه

زنان ایران روزهای گذشته چند مدال دیگر هم غیر از مدال طلای ناهید کیانی به‌دست آوردند. در مسابقات قهرمانی جوانان آسیا فاطمه عیدیان در دوی ۴۰۰ متر با مانع به مدال نقره رسید. فرزانه فسیحی دونه‌دوی ۱۰۰ متر هم در مسابقات بین‌المللی بوسریا ترکیه به قهرمانی رسید. قایق‌رانان هم در مسابقات بین‌المللی مسکو روی سکو رفتند. نازنین ملایی در روئینگ یک‌نفره سبک‌وزن مدال نقره گرفت و در قایق ۲ نفره سبک‌وزن هم مدالی به همراه کیمیا زارعی صاحب مدال برنز شدند. تیم روئینگ ۴ نفره سنگین‌وزن هم با ترکیب نازنین ملایی، مهسا جاویر، زینب نوروزی و مریم امیدی پارسا سوم شدند.

نوروزی و مریم امیدی پارسا سوم شدند.

نگته بازی

پس بالاخره به زبان آوردی!

سعید آذری، مدیرعامل اسبق ذوب آهن و فولاد که تخصص ویژه اش گرفتن حق رشد از تیم‌های مختلف بود، ابراز تمایل کرده مدیرعامل استقلال شود. خب البته بین دنبال کنندگان حرفه‌ای فوتبال ایران کمتر کسی وجود داشت که حرکات و رفتارهای آذری را ببیند و نفهمد که او دوست دارد مدیرعامل استقلال شود آذری تا به حال بارها با پرسپولیس‌ها درگیر شده، یکبار در مقام دفاع از استقلال جواب کری خوانی وزیر سابق ارتباطات را داده بود و حتی در مقطعی از سوی امیرحسین فتحی، مدیرعامل اسبق باشگاه استقلال متهم شد که تلاش می‌کند جای او را بگیرد. حالا اما آذری رازی را که همه می‌دانستند، به زبان آورده!

سرگرم کننده ترین چیزی که دیده اید

فوتبال ایران یکی از سرگرم کننده ترین حوزه‌هایی است که بشر تاکنون به چشم دیده. تیم داریم که هفته آخر لیگ اصلا به زمین نمی‌رود؛ خب جایش در جدول تثبیت شده و بازیکنانش حوصله ندارند روز تعطیلی از کنار خانواده به زمین بروند. تیم داریم که در یک مسابقه با ترکیب ۱۰ نفره به زمین می‌رود. تیم داریم که امسال مدعی قهرمانی است و نماینده ایران در آسیا به‌شمار می‌رود اما ۲سال بعد از حضور در دسته یک هم انصراف می‌دهد و نیست و نابود می‌شود. همه اینها را گفتیم که یادآوری کنیم در تازه ترین پرده از این اتفاقات تماشایی، ابراهیم اشکنی گروز پس از انتخاب به عنوان سرمربی خیبر خرم‌آباد از این سمت استعفا داد. خیلی هم عالی!

ما هم یک دعا اضافه می‌کنیم

تیم ملی نوجوانان برای حضور در جام ملت‌های آسیا به تایلند اعزام شد. امیرقلعه‌نویی، سرمربی تیم ملی بزرگسالان هم در مراسم بدرقه این تیم حضور داشت و البته دعای جالبی به زبان آورد: «دعای مال کورش کبیر است که می‌گوید این مملکت را از دروغ، دشمن و خشکسالی محفوظ بدار و من هم یکی اضافه می‌کنم و می‌گویم ان‌شاءالله بخل و حسدات از این مملکت دور شود.» حالا که اینطور شد اجازه بدهید ما هم یک دعا به دعای کورش کبیر اضافه کنیم و از خداوند بزرگ بخواهیم این کشور را از شر خودپسندی و کینه در امان بدارد. مثلاً اینطور نباشد که اگر یک مربی ۱۶ سال پیش نتیجه نگرفته و از او انتقاد شده، هنوز بعد از ۱۶ سال به منتقدان پورش ببرد و طعنه و کنایه بزند. الهی آمین!

توفیق اجباری

آیا واقعا باشگاه استقلال از محرومیت ریکاردو ساپینتو ناراحت است؟

بدون شک یکی از ماندگارترین صحنه‌های فینال جام حذفی، حرکات عجیب و غریب ریکاردو ساپینتو بعد از اخراج از روی نیمکت استقلال بود. مربی پر تعالی که البته در تمام طول فصل از این کارها کرده بود، در آخرین مسابقه هم نتوانست آرام بماند و مهم ترین ضربه را به منافق تیمش زد. در نهایت فدراسیون فوتبال هم به این پرونده ورود کرد و بالاخره یک حکم قاطع علیه ساپینتو داد. به این ترتیب مربی پر تعالی ۴ ماه محروم شده و این یعنی اگر او قراردادش را با استقلال تمدید کند، چیزی حدود نیم فصل قادر به نشستن روی نیمکت انتشار این خبر، باشگاه استقلال واکنش

حلقه شکست

استقلال جای دربی را باخت که به هیجان و خشم اصالت داد

یکی از پر بیننده ترین فیلم‌های منتشر شده پس از دربی تهران، مربوط به حلقه همدلی بازیکنان استقلال در رختکن، پیش از شروع مسابقه است. در این فیلم فردی مشغول ارائه نطق انگیزشی است که کمتر کسی انتظار قرار گرفتن او در این موقعیت را دارد؛ خسرو حیدری دستیار ایرانی ریکاردو ساپینتو به دلیل تن صدا و نیز کاراکتر و شخصیتی که همیشه از او سراغ داشته‌ایم، دورترین گزینه برای چنین نطق پر شور و به‌شمار می‌آید اما این کار را انجام داده و خطاب به بازیکنان فریاد می‌زند: «ما این فصل رباط دادیم. لازم باشد خون هم می‌دهیم تا اینها جلوی چشم‌مان خوشحالی نکنند.» شاید اگر استقلال بازی را برده بود، حیدری به خاطر همین حرف‌ها در قامت یک قهرمان مورد تجلیل قرار می‌گرفت. از بد حادثه اما این‌ها باختند تا او مورد ملامت قرار بگیرد و فیلم حماسی‌اش کار کرد فاش و سرگرم کننده پیدا کند.

حقم بیشتر از این بود

وحید محمدزاده: چندبار از استقلال پیشنهاد داشتم اما دقیقه آخر همه چیز عوض شد و خودم را مقصر می‌دانم

امیرحسین اعظمی | وحید محمدزاده، مدافع میانی تیم فوتبال آلومینیوم اراک، از لحاظ آماری جزو بهترین مدافعان لیگ در فصل گذشته بود که توسط برخی از صفحات آمار و همچنین برنامه فوتبال برتر، در تیم منتخب فصل قرار گرفت. او همچنان از بازی نکردن در استقلال و پرسپولیس به‌عنوان بزرگ ترین حسرت فوتبالی‌اش یاد می‌کند و می‌گوید: «اگر در یکی از این دو تیم بازی می‌کردم، قطعاً مسیر فوتبالم عوض می‌شد.» محمدزاده در خصوص فصلی که با آلومینیوم پشت سر گذاشت، به سوالات همشهری پاسخ داد.

واری کیم ولی متأسفانه نشد. فکر می‌کنم مدافعان در تیم‌های دیگر کار سختی دارند و بازی در استقلال و پرسپولیس برای یک مدافع با بازی در تیم‌های دیگر متفاوت است. استقلال و پرسپولیس تیم‌های پر قدرت ایران هستند و معمولاً هم تهاجمی بازی می‌کنند و اگر مدافع باهوش باشد، می‌تواند راحت در این دو تیم فوتبال بازی کند. بازی نکردن در یکی از این دو تیم بزرگترین حسرت فوتبالی من است.

قبول داری در خوشش پور حمیدی نقش مهمی در نتایج تیم شما داشت؟

ما یک تیم بودیم و بچه‌ها در حد توان خودشان خوب بازی کردند. حسین هم عملکرد بسیار خوبی داشت و نشان داد که یکی از بهترین گلرهای ایران است.

قبول داری زمانی که در ذوب آهن بودی، بهترین زمان بود تا به یکی از این دو تیم بروی؟

سال اولی که به لیگ برتر آمدم به تیم ملی دعوت شدم. فکر می‌کنم در ۲ فصل نباید قهرانم را با ذوب‌آهن تمدید می‌کردم ولی رفاقت را در نظر گرفتم. در فوتبال ایران متأسفانه به حقم نرسیدم و البته در بخش زیادی از این موضوع خودم را مقصر می‌دانم. اگر به استقلال یا پرسپولیس می‌رفتم، قطعاً مسیر فوتبالم عوض می‌شد و می‌توانستم بازی ملی داشته باشم.

از اینکه در استقلال یا پرسپولیس بازی نکردی حسرت نمی‌خوری؟

چرا حسرت می‌خورم. من از استقلال چندبار پیشنهاد داشتم اما نمی‌دانم چرا دقیقه ۹۰ همه چیز عوض می‌شد. این توانایی را داشتم که در یکی از این دو تیم

در این فصل فکر می‌کنی کدام مدافعان عملکرد خوبی داشتند؟

در تیم خودمان امیر هوشمند خیلی خوب بود. گولسیانی هم که قیلا با او هم تیمی بودم، در این فصل بهترین سال فوتبالی‌اش را پشت سر گذاشت.

قبول داری در خوشش پور حمیدی نقش مهمی در نتایج تیم شما داشت؟

ما یک تیم بودیم و بچه‌ها در حد توان خودشان خوب بازی کردند. حسین هم عملکرد بسیار خوبی داشت و نشان داد که یکی از بهترین گلرهای ایران است.

قبول داری از اینکه در ذوب آهن بودی، بهترین زمان بود تا به یکی از این دو تیم بروی؟

سال اولی که به لیگ برتر آمدم به تیم ملی دعوت شدم. فکر می‌کنم در ۲ فصل نباید قهرانم را با ذوب‌آهن تمدید می‌کردم ولی رفاقت را در نظر گرفتم. در فوتبال ایران متأسفانه به حقم نرسیدم و البته در بخش زیادی از این موضوع خودم را مقصر می‌دانم. اگر به استقلال یا پرسپولیس می‌رفتم، قطعاً مسیر فوتبالم عوض می‌شد و می‌توانستم بازی ملی داشته باشم.

کیفیت فنی لیگ در این فصل چطور بود؟

در مجموع خوب بود. هر سال رقابت بین تیم‌ها سخت می‌شود و دیدید که ۳ تیم مدعی بالای ۶۰ امتیاز گرفتند. واقعا نتیجه گرفتن در لیگ سخت شده و خیلی از تیم‌ها هم اول دنبال نیاختن هستند.

در مورد قهرمانی پرسپولیس چه نظری داری؟

آنها لایق قهرمانی بودند و بعد از باخت به سپاهان همه بازی‌ها را بردند. حتی با اینکه بازیکنان زیادی از پرسپولیس در خطر محرومیت قرار داشتند، آنها فقط یک محروم دادند و این نشان داد که چقدر تمرکز بالایی دارند. وقتی پرسپولیس دربی را برد، من مطمئن شدم که قهرمان می‌شود.

15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 *
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 *
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

جدول ۸۷۹۱

- اقتی:
۱- صافسی - نسام مادر
امام‌زاده (ضاح) - روستای زادگاه هوشنگ مرادی کرمانی
۲- چهره - کنایه از راه حل نهایی است
۳- بلندووالا- داغ‌ترین قسمت داخلی زمین- تاج
۴- هر چیز نایاب - کشمش
درشت و سیاه - چوب خوشبو
۵- برهنه - هر بخش از مسابقه
۶- فرکانسی راد یویی - سرازیری - جاذبه
۷- چه وقت - به پیشواز رفتن - پشت سر کسی بدگویی کردن
۸- ژاله - فرورفتگی عمیق بین دو کوه - بیماری ویروسی جانوران گوشتخوار
۹- آینده - معادل فارسی رقابت - مفلوج
۱۰- کوهی در مکه - پایتخت آکادور - جوینده عقابت است
۱۱- خواییده - حزب هیتلر - برف آذری
۱۲- چله کمان - همسر زن - ننادهنده
۱۳- نسام مستعار کیومرث صابری فومنی - مطمئن - بزرگ
۱۴- گرفتار و نقاش معاصر

جدول اعداد | ۴۴۹۷

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.
سخت
متوسط
ساده

روایت خورشید

واکاوی سیره سیاسی - حکومتی امام خمینی (ره) در سخنان رهبر معظم انقلاب در بیش از ۳ دهه گذشته

۳۰ وعده امیدوار کننده الهی که باید به آنها ایمان داشت

رهبر انقلاب در سخنرانی ۱۴ خرداد:

هلمشهری سیاسی

یکم
آیا سخنان رهبری درباره امید و ایمان سبک گلایه‌های ما از مشکلات را تغییر می‌دهد؟

دوم
برای پاسخ به این سؤال باید تفاوت ۲ چیز را بدانیم؛ امیدهای مرسوم و امید ایمانی.

سوم
امید متداول چیست؟ امیدی که می‌گوید اگر مقدمات فراهم باشد نتیجه نیز حاصل می‌شود.

هفتم
حالا ثمره فهم تفاوت این دو چیست؟

نهم
مثل چی؟ من یتق الله يجعل له مخرجا و برزقه من حيث لا يحتسب یا مثل اینکه: ادعونی استجب لکم.

پنجم
اما امید ایمانی چیست؟ فراتر از علل و عوامل طبیعی نیز سنت‌هایی داریم که حاکم بر این مقدمات است.

چهارم
مثل چی؟ اگر دانه باشد و آب و خاک مناسب و نور خورشید و باغبان و سم‌زدایی هم باشد امید است جوانه بزند.

درباره نسبت گلایه‌های ما از مشکلات کشور با سخنان رهبر معظم انقلاب

ما مخاطب رهبری هستیم؟

هشتم
اثرش این است که امور ظاهری برای کسانی که توجه به آن قواعد برتر و حاکم دارند به گونه دیگری محاسبه می‌شود. یعنی نظام محاسباتی مان تغییر می‌کند.

نهم
ساده‌تر هم می‌شود گفت؟ بله. این افراد زمانی که با موافقی از سمت علل مادی مواجه می‌شوند مأیوس نمی‌شوند.

دهم
از این بالاتر هم هست؟ بله. این افراد می‌دانند که فراتر از علل طبیعی عواملی است که به آنها قدرت و سرعت می‌دهد.

یازدهم
تغییر نظام محاسباتی یعنی همین.

چهاردهم
البته این یک شرط مهم دارد و آن چیست؟ کم و کسری‌های ظاهری، ناشی از تنبلی و سستی ما نباشد بلکه ناشی از نقص‌های طبیعی، قصورها، موانع و دشمنی‌ها باشد.

سیزدهم
توضیح جمله حاج قاسم چیست؟ پشت سر تهدیدات ظاهری یک عامل قوی‌تر هست که تهدید را فرصت می‌کند.

دوازدهم
یک جمله از حاج قاسم سلیمانی برای فهم ساده‌تر این نظام محاسباتی: فرصتی که در دل تهدیدها هست در خود فرصت‌ها نیست.

پانزدهم
و رمز اساسی تحقق این امید حرکت است؛ حرکتی که بر اساس محاسبات ایمانی و توجه به سنت‌های الهی در نصرت مومنین باشد. اینجاست که پیروزی قطعی است.

شانزدهم
برگردیم به سؤال اول؛ آیا سخنان رهبر انقلاب تفاوتی در سبک نقدهای ما ایجاد می‌کند؟

هفدهم
بله. خروجی نقد ما نباید ناامیدی از اصلاح باشد. چرا؟ چون کشور در حال حرکت است و نقص‌ها نه از سر نخواستن، بلکه ناشی از موانع طبیعی حرکت است.

بیستم
با این مقدمه، اگر نقدها و گلایه‌های ما منجر به ناامیدی خود یا دیگران از وضع موجود شود مطابق با راهبرد امیدهای ایمانی نیست.

نوزدهم
اینجاست که وقتی مشکلی می‌بینیم با توجه به نصرت حق بر این مردم باید امیدوار بود و صرفاً در موانع حرکت این مردم متوقف نشد.

هجدهم
مردم و این نظام ایمانی‌اند؛ چهل و اندی سال است که در حال حرکتند. بنابراین سنت‌های الهی حاکم بر حرکت این کشور است. پس مشکلات قابل اصلاح است.

روز شمار

روح خدا در جماران

از پنجشنبه ۲۸ اردیبهشت تا ۱۴ خرداد سال ۶۸، روزهای نگران‌کننده‌ای بر مردم ایران گذشت. این روزها و شب‌ها را باهم مرور می‌کنیم.

...

پنجشنبه ۲۸ اردیبهشت خونریزی در دستگاه گوارش امام (ره) شروع می‌شود. پزشکان بلافاصله ایشان را معاینه می‌کنند و به این نتیجه می‌رسند که از خم در معده امام (ره) وجود دارد. بلافاصله انجام آزمایش‌های مختلف در دستور قرار می‌گیرد. ویژه‌ای قرار می‌گیرد.

یکشنبه ۳۱ اردیبهشت به حاج احمد آقا گفته می‌شود که پدرشان هر چه زودتر باید جراحی شوند. میزان خونریزی دستگاه گوارش امام (ره) در حال افزایش است.

سه‌شنبه ۲ خرداد صبح زود امام (ره) به اتاق عمل برده می‌شوند. عمل جراحی توسط دووربین مدار بسته در خارج از اتاق عمل به تصویر درمی‌آید. جراحی کمتر از ۲ ساعت طول می‌کشد. مسئولان تصمیم می‌گیرند که همین امروز مردم را در جریان عمل جراحی موفق امام (ره) قرار دهند.

چهارشنبه ۳ خرداد حال امام بعد از جراحی بهتر است. حالا مردم هم خبردار شده‌اند و موج نگرانی در جامعه دیده می‌شود. چند تن از مسئولان کشور همراه حاج احمد آقا به دیدار امام می‌آیند. لوله‌ای که روز قبل در نای امام (ره) قرار گرفته بود، امروز برداشته می‌شود تا ایشان صحبت کنند.

یکشنبه ۷ خرداد به نظر می‌رسد که حال امام (ره) رو به بهبودی است. امروز هیچ مشکلی برای ایشان پیش نیامده است و فقط یک بار دچار کاهش فشار خون شده‌اند که طبیعی است. حاضران در بیمارستان می‌گویند که امام (ره) امروز نماز را با وضو خوانده و شب کمی غذا خورده‌اند.

دوشنبه ۸ خرداد ناگهان وضع جسمی امام (ره) دچار تغییر شده است. امروز حال ایشان اصلاً خوب نیست. مسئولان کشور و اطرافیان امام (ره) نگران شده‌اند. وضع تنفسی و ریوی امام دچار مشکل شده است و پزشکان برای جلوگیری از اختلالات کلیوی برای دستشان برنمی‌دارد.

چهارشنبه ۱۰ خرداد حال امام (ره) همچنان ناگوار است و هیچ تغییری در وضعیت جسمی ایشان مشاهده نمی‌شود. لحظه‌ای بعدتر می‌شود. معاینه‌های پزشکان از پیشرفت بیماری اصلی حضرت امام خبر می‌دهد. شیمی‌درمانی در دستور کار تیم پزشکی بیمارستان جماران قرار می‌گیرد.

شنبه ۱۳ خرداد دفع ادرار به کلی مختل شده است. نواز قلب تغییرات بدی را نشان می‌دهد. امام (ره) با این وضعیت، نماز ظهر و عصر را می‌خوانند. ساعت ۱۳ بعد از ظهر یک ایست قلبی پیش می‌آید. با تلاش پزشکان، قلب دوباره فعال می‌شود. ساعت ۱۲:۲۰ امام (ره) دعوت حق را بلیک می‌گوید.

یکشنبه ۱۴ خرداد محمدرضا قاضی‌حیات، مجری خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران در ساعت ۷ صبح پشت میکروفن قرار می‌گیرد و با صدای بغض آلود می‌گوید: «بسم الله الرحمن الرحیم. انالله وانا الیه راجعون. روح خدا به ملکوت اعلی پیوست.» جامعه در بهتی عظیم فرومی‌رود.

مطالبه و نقد کنیم یا امیدآفرینی؟

سخنان رهبری حکیم در باره قدرت «ایمان‌و امید» برای تقابل با همه ابزارهای سخت رسانه‌ای و نظامی و امنیتی دنیای معاصر را شنیدیم؛ ایمان به خدا، به هدف، به راه و به مردم و نقش آن در ایجاد امید. سؤال این است که خوب، هر کسی ممکن است بگوید من نقد افراد و نهادها و روال‌ها می‌کنم، این ایمان‌ها و امیدها را هم دارم. این سخنان چه ویرایشی به نقد و مطالبه کردن‌ها و هشدار دادن‌های من خواهد زد؟ از سوی دیگر آیا این سخنان یعنی هیچ نقد کردنی و آفت‌سنجی و هشدار دادنی انجام نگیرد؟

واقعیت آن است که آنان که چرخ‌دنده‌های این سخنان را درگیر با چرخ‌کنش‌ها و مطالبات و گفت‌وگو خود نمی‌بینند و آنان که هر نقدی و هشدار را به دلیل ایجاد ناامیدی مردم می‌دانند، هر دو دارای یک خطای مهم نگرشی و بینشی هستند.

اینکه ما تفاوت «امیدهای متداول» و معمول را با «امیدهای ایمانی» نمی‌دانیم.

امیدهای معمول و متداولی که همه مردم در دنیا دارند، چگونه است؟ اینگونه است که اگر مقدمات یک نتیجه‌ای را مهیا ببینند، بر اساس قواعدی که می‌شناسند، امید دارند که به نتیجه برسند. مثلاً اگر شما یک دانه گیاه را بکارید، آب و خاک و هوا و همه امور هم مناسب باشد و راه باغبانی و مراقبت از آن گیاه را بلد باشید، امید دارید که آن دانه سبز شود. هرچه مقدمات بیشتری فراهم باشند، امید شما هم بیشتر می‌شود و هرچه این مقدمات کمتر باشد، امید شما هم کمتر می‌شود. امید غیر از میل و رغبت به حصول نتیجه است. اگر تمایل به نتیجه‌گیری باشد و امید نباشد، آدم‌ها احساس یأس و افسردگی می‌کنند و یأس و افسردگی عامل اصلی سکون و بی‌عملی خواهد بود.

آیا امیدهای ایمانی شکل دیگری دارد؟ مثلاً امیدهای ناشی از ایمان قواعد نتیجه‌گیری را به رسمیت نمی‌شناسد؟ یا مثلاً علت‌ها و مقدمات نتیجه‌گیری را کنار می‌زند؟ نه، هیچ‌یک از اینها نیست. پس چیست؟

بگذارید در قالب مثالی توضیح دهیم: قواعد پزشکی درباره بدن انسان را در نظر بگیرید. یک پزشک می‌تواند رفتارهای انسان را بر اساس این قواعد توضیح دهد که مثلاً مغز چه می‌کند، اعصاب چه می‌کنند و سپس عضلات بدن مثلاً چه کار می‌کنند تا یک رفتار انجام شود.

حالا سؤال این است که آیا قواعد روان‌شناسانه یا قواعد مربوط به فهم یا اراده انسان این قواعد را نفی می‌کنند؟ خیر.

آیا این قواعد در کنار آن قواعد مطرح است؟ باز هم اراده یا علم اساساً امر مادی نیستند که قابل مشاهده باشند و در کنار امور مربوط به جسم و ظاهر مطرح شوند.

پس چه نسبتی بین این دو نوع قاعده وجود دارد؟ می‌گوییم یکی حاکم بر دیگری است. مثلاً معنادی که او را به‌زور ترک داده‌اند با اینکه سسوم اعتیاد از بدنش خارج شده، اما چون خودش عزم و اراده ترک کردن ندارد، وضعیتش بدتر است از معنادی که هنوز ترک نکرده است و سموم در بدنش هستند اما عزم و اراده جدی کرده که ترک کند.

بگذارید مثالی قرآنی را مرور کنیم. این آیه را شنیده‌اید: «من یتق الله يجعل له مخرجا و برزقه من حيث لا يحتسب.»

بر این آیه بین تقوای الهی و رزق و روزی رابطی روشن وجود دارد. اگر تقوا زیاد شود، روزی هم زیاد می‌شود. ولو شما نتوانید حساب کنید که این روزی از کجا و چگونه به دست شما می‌رسد.

در اینجا قاعده‌ای وجود دارد که حاکم بر قواعد عادی رزق و روزی است که ما می‌شناسیم و با چشم ظاهری محاسبه می‌کنیم.

حالا برگردیم به سؤال مان: امیدهای ایمانی چه تفاوتی با امیدهای متداول و معمول ما دارد؟ پاسخ آن است که امیدهای ایمانی علل و عوامل و قواعدی را ملاحظه می‌کند که حاکم بر علل و عوامل و قواعد ظاهری است که همه می‌بینیم. ممکن است بگویید خوب، این چه اثری دارد؟

اثرش این است که امور ظاهری برای کسانی که توجه به آن قواعد برتر و حاکم دارند، به گونه دیگری محاسبه می‌شود و نظام محاسبات آدم‌ها بر این اساس تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

مثلاً این قاعده کلیدی را توجه کنید: «ادعونی استجب لکم» اگر دعا کنید، اجابت می‌شوید. الان برخلاف امیدهای متداول که در آن بین میل ما و نتیجه‌گیری ما رابطه‌ای نیست، طبق این قاعده بین میل ما و نتیجه‌گیری ما رابطه روشنی وجود دارد. یعنی اگر شما از خدای متعال درخواست کنید به شرط آنکه این درخواست واقعی باشد (به تعبیر قرآن اجیب دعوه السداع اذا دعان) یعنی براساس عمل کنید و همه توان و قدرت خود در عمل و در نظر و اندیشه پای کار بیاورید و از خدا بخواهید، حتماً نتیجه خواهید گرفت؛ یعنی اراده الهی وارد عمل می‌شود و فرج حاصل می‌آید. ادامه در صفحه ۱۸

می‌شود. این فرج بعد از آن است که تمام توان خود را به کار گرفتید و از خود و توان خود مأیوس شدید.

دانستنیها

همیشه برای دانستن

دوره جدید، شماره ۳۵، سه شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۲، ۱۷، ۱۴۰۲، ذی القعدة ۱۴۴۴، ۶ ژوئن ۲۰۲۳، ضمیمه شماره ۸۷۹۱ همشهری

مکان
گردشگری
در مریخ

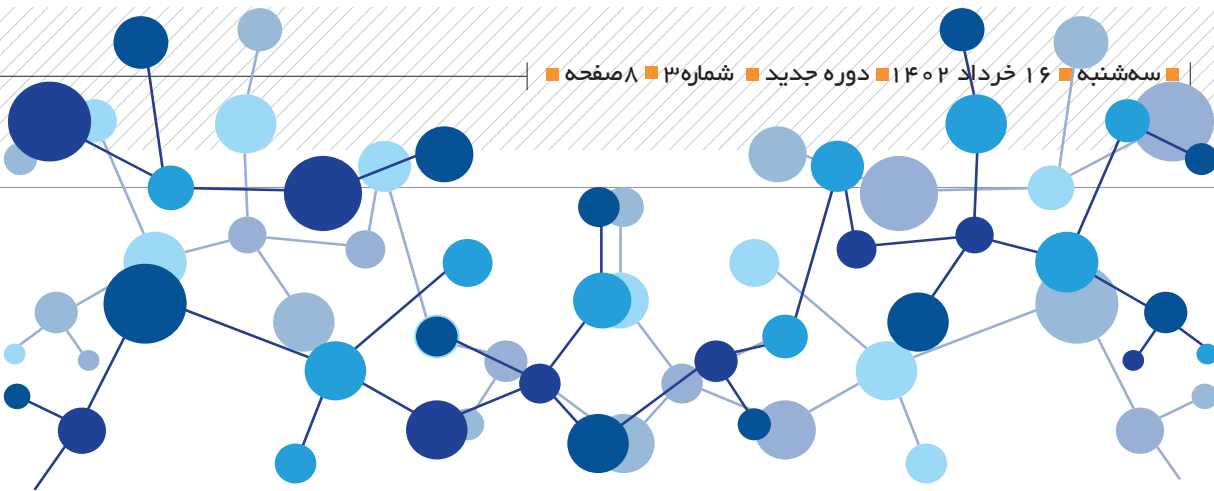

ر دپاک داینا سورها بر دامنه های البرز

تنها اثر استخوانی کشف شده از دایناسورهایی که در ایران زندگی می کردند
در آتش سوزی موزه البرز یل ناپدید شدند

تیرانا روس رگس ملقب
به تی رگس، به عنوان آخرین
و درنده ترین دایناسور دنیا
شناخته شده است. تصاویری
از این هیولا را با اسکن کد
مشاهده کنید.

رشد قابل توجه تولید محصولات نانودر ایران

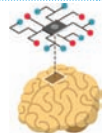
شرکت‌های فناوری ایرانی از سال ۱۳۸۷ توسعه چشمگیری داشته‌اند

۱۵۳۹
تعداد محصولات
مبتنی بر فناوری نانو

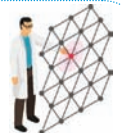

شرکت‌های فناوری ایرانی از سال ۱۳۸۷ تا پایان فروردین ۱۴۰۲ موفق به تولید ۱۵۳۹ محصول مبتنی بر فناوری نانو شده‌اند. بر اساس داده‌های پایگاه اطلاع‌رسانی محصولات فناوری نانو ایران که برای معرفی محصولات دارای گواهی‌نامه نانومقیاس تاسیس شده، هر محصول در «بخش معرفی، کاربردی»، «خصوصیات»، «کاربرد فناوری نانو در محصول»، «دستورالعمل استفاده و نگهداری»، «ایمنی» و «پیوسته‌بندی» عرضه شده است.

۱۴۳۲
تعداد تجهیزات و محصولات
دارای گواهی نانومقیاس

۳۴۶
تعداد شرکت‌هایی که موفق به دریافت
گواهی نانومقیاس شده‌اند

سهم شرکت‌های
دانش‌بنیان فعال در حوزه‌های
مختلف

اعداد و ارقام پارک علم و فناوری دانشگاه تهران

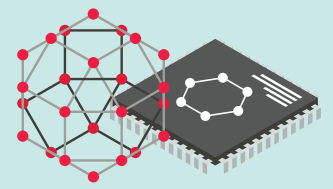
مراسم افتتاحیه ناحیه نوآوری تهران چهارشنبه هفته گذشته توسط پارک علم و فناوری دانشگاه تهران و با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شهرداری و دانشگاه تهران برگزار شد. در این مراسم، آمارهایی در خصوص فعالیت پارک علم و فناوری دانشگاه تهران ارائه شد.

۶۵۰۰
متخصص

در سال ۱۴۰۱، بیش از ۶ هزار و ۵۰۰ متخصص در شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان عضو و مستقر در پارک فعالیت داشته‌اند.

۳۴۰/۰۰۰
دلار

شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران، در سال گذشته ۳۴۰ هزار دلار صادرات داشته‌اند.

۲۰۰
شرکت

ابلاغیه‌ای برای پذیرش واحدهای فناوری منتشر شد که ۱۵۰۰ شرکت اعلام آمادگی کردند و از این تعداد ۲۰۰ شرکت در این پارک مستقر شدند.

۱۷۴۵۳
مترمربع

در سال ۱۴۰۱ هجری خورشیدی، ۱۷ هزار و ۴۵۳ مترمربع به فضای در حال بهره‌برداری پارک اضافه شده است. همچنین طی سال گذشته، ۸ شعبه پارک در کنار دانشکده‌های این دانشگاه ایجاد و یا تفاهنامه ایجاد آن با دانشکده‌ها منعقد شده است.

۱۸۰۰۰
نیرو

در حال حاضر در ناحیه نوآوری شهر دانش، ۶۰۰ شرکت دانش‌بنیان قرار دارند و پتانسیل اشتغال حدود ۱۸ هزار نیروی دانش‌آموخته را دارد.

تماشای دایناسورها از نمای نزدیک

آکادمی باغ کتاب هم می‌توانید در مورد حادثه انقراض جمعی دایناسورها در ۶۶ میلیون سال پیش و شواهدی بر آنچه موجب پایان عصر دایناسورها شد، مطالبی را بیاموزید.

تماشای حشرات غول‌پیکر

پارک حشرات غول‌پیکر یا اسپایدر پارک تهران محل جانوران غول‌پیکر یک پارک آموزشی و موضوعی است که نخستین نمونه در نوع خود در ایران و خاورمیانه محسوب می‌شود که تلاش دارد کودکان و نوجوانان را با حشرات و خزندگان و لزوم حفظ محیط‌زیست آشنا کند. در این پارک، در میان ماکت‌های حشرات غول‌پیکر متحرک، نمونه‌هایی هم هستند که سرگذشت تکامل آنها به میلیون‌ها سال پیش بازمی‌گردد. وجود ماکت‌های غول‌پیکر و متحرک بیش از ۲۰ نوع حشره و بندپایان همچون زنبور، پروانه، مانتیس، کفشدوزک، حلزون و... مجموعه‌ای از خزندگان غول‌پیکر (مار پیتون، تمساح، لاک‌پشت و ایگوانا) همراه با اطلاعات علمی آنها، مجموعه‌ای زیبا برای نوجوانان فراهم آورده است. دانستن‌های علمی این پارک توسط یکی از بهترین حشره‌شناسان کشور دکتر علیرضا زمانی تهیه شده است؛ پارکی که در سعادت‌آباد، انتهای بلوار پاک‌نژاد قرار دارد.

پای آنها نیز حرکت می‌کند. همچنین یک تخم دایناسور که نوزاد دایناسور از آن بیرون می‌آید و دوباره به داخل فرو می‌رود نیز طراحی شده است. کارگاه‌های آموزشی و فیلم، استودیو ژوراسیک، سینما سه‌بعدی و ژورا شاپ (کافی شاپ مخصوص پارک ژوراسیک) از دیگر امکانات پارک ژوراسیک تهران است.

علم ژوراسیک در باغ کتاب

باغ کتاب مجموعه فرهنگی گردشگری اراضی عباس‌آباد، یکی از بهترین محل‌ها برای شناخت علمی دایناسورهاست. جدا از مجسمه یک دایناسور در این مجموعه، در بخش باغ علم کودک آن و قسمت داستان زمین هم سرگذشتی از زندگی دایناسورها به نمایش گذاشته می‌شود؛ مرکزی که مخصوص کودکان ۵ تا ۱۳ سال است و تصاویر شگفت‌انگیزی از داستان زمین و دایناسورها در آن پخش می‌شود. همانند که در کتابخانه‌ها و کتاب‌فروشی‌های باغ کتاب هم، کلی کتاب و بازی‌های جذاب درباره دایناسورها با تصاویر جالب وجود دارد. در

تهرانی‌ها؛ اگر می‌خواهید خودتان و فرزند جست‌وجوگران از نزدیک با تعدادی از دایناسورها آشنا شوید، پیشنهادهای جذابی پیش‌رویتان قرار دارد. شاید خیلی‌ها تصور کنند تنها پارک ژوراسیک تهران، در سعادت‌آباد واقع شده است اما گزینه‌های جالب توجه دیگری هم وجود دارند؛ فضاهایی که بعضی از آنها اطلاعات بسیار علمی درباره دیرینه‌شناسی و گونه‌های انواع جانوران غول‌پیکر به شما می‌دهند.

پارک ژوراسیک سعادت‌آباد

پارک ژوراسیک یکی از پارک‌های موضوعی شهر تهران است که در منطقه ۲ شهرداری و در محله سعادت‌آباد واقع شده است. موضوع اصلی این پارک در خصوص دایناسورها و تاریخچه آنهاست. در این پارک مجسمه متحرک بیش از ۳۰ دایناسور قرار دارد و نام علمی، روش زندگی و خوراک آنها به نمایش گذاشته شده است. این دایناسورها به شکل کاملاً طبیعی طراحی شده‌اند به طوری که قادر هستند پلک بزنند و دست و

برنامه ویژه برای یک ستاد خاص فناوری

است. تدوین پیش‌نویس سند و نقشه راه حوزه مربوطه و پیگیری تصویب آن در شورای عالی انقلاب فرهنگی، تدوین پیش‌نویس نقشه راه ملی توسعه فناوری و صنعت چاپ سه‌بعدی ایران، پیگیری مقدمات تاسیس انجمن علمی و منقسی، حمایت از راه‌اندازی و تجهیز مؤسسه و ایجاد توسعه شبکه تعاملات، ارتباطات و همکاری‌های فناورانه در سطح داخلی و بین‌المللی از دیگر اهداف تعریف‌شده برای این ستاد است.

ستاد «توسعه فناوری‌های مواد و ساخت پیشرفته» معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری با ساختاری جدید و با هدف حمایت از طرح‌های توسعه فناوری شرکت‌های دانش‌بنیان با توجه به نیازها و تقاضاهای داخلی و حمایت از برگزاری نشست‌ها، پانل، سمینار، دوره‌های آموزشی ملی و بین‌المللی، نمایشگاه، کنفرانس در مقاطع مختلف اعم از دانش‌آموزان، دانشجویان، دبیران و مدیران صنعتی آغاز به کار کرده

ردپایک دایناسورها بر دامنه‌های البرز

تنها اثر استخوانی کشف شده از دایناسورهایی که در ایران زندگی می‌کردند در آتش‌سوزی موزه برزیل ناپدید شد

گفت‌وگو

بیشتر وقت‌ها مطلبی که درباره دایناسورها و موجودات ماقبل تاریخ خوانده، شنیده یا دیده‌ایم، مربوط به کشورهای دیگر بوده است، اما با توجه به قدمت سرزمین مان، پرواضح است که در ایران نیز آثاری از آنها یافت شده یا خواهد شد. در این ارتباط گفت‌وگویی را با دکتر مجید میرزایی عطاآبادی، دانشیار فسیل‌شناسی از دانشگاه زنجان انجام داده‌ایم.

«موضوع آثار و بقایای به‌جا مانده از جانوران ماقبل تاریخ، به‌خصوص دایناسورها در ایران باید به ۲ بخش ردپا و آثار استخوانی تقسیم کرد. بخش نخست که به مشاهده آثار ردپای دایناسورها در ایران مربوط می‌شود، بیشتر و متنوع‌تر است. در بخش دوم هم تنها اثر استخوانی کشف شده دایناسورها در منطقه شمال کرمان به یک نمونه از دندان دایناسور منحصر و محدود می‌شود. این تنها اثری است که می‌توان با اطمینان به آثار اسکلتی دایناسورها در ایران نسبت داد و قطعاً احتمال پیدا کردن آثار بیشتر هم وجود دارد.»

دندانی که مفقود شد

میرزایی عطاآبادی درباره این دندان کشف شده گفت: «البته، نمونه دندان دایناسور که قبلاً در منطقه شمال کرمان کشف شده بود، برای انجام مطالعات به‌صورت امانت به موزه ملی برزیل منتقل شد، اما به دلیل آتش‌سوزی که چند سال پیش در این موزه اتفاق افتاد، احتمال دارد نمونه مذکور از بین رفته باشد. هنوز سرنوشت این نمونه معلوم نیست و پاسخ مشخص و قطعی مبنی بر اینکه اثری از آن در بقایای آتش‌سوزی پیدا شده یا اینکه اصل آن در گوشه دیگری نگهداری می‌شود، به ما نداده‌اند، اما تصاویر و کپی‌هایی که از نمونه اصلی تهیه کرده بودیم در موزه سازمان زمین‌شناسی نگهداری می‌شود.» میرزایی افزود: «به هر روی، فارغ از کشف اثر فوق در منطقه کرمان، در منطقه البرز، بخش مرکزی و نواحی شمال تهران (منطقه بلده نور) ردپاهای زیادی از دایناسورها پیدا شده که متأسفانه برخی از آنها به دلیل حرکات پوسته زمین و در اثر ریزش دامنه

یا زلزله از بین رفته‌اند، اما کل منطقه البرز، از این نظر غنی است. در شرق البرز و حتی نواحی البرز غربی، از قدیم آثاری وجود داشته و کشفیاتی هم در سال‌های اخیر انجام شده است. در مجموع، کوه‌های البرز از نظر ردپای دایناسورها، مناطق غنی‌تری هستند و اگر اکتشافات را با انتخاب محل مناسب و استفاده از متخصصان باتجربه، از سر بگیریم، امکان کشف نمونه‌هایی از فسیل دایناسورها قوی‌تر است.»

بخت و اقبال

استاد حوزه فسیل‌شناسی همچنین درباره بخش یافتن آثار و ردپای دایناسورها هم گفت: «بر خورندگی از بخت و اقبال، حرف اول را می‌زند که با توجه به کشف آثار و ردپاها در فعالیت‌های اکتشافی گذشته، میزان شانس برای یک کشف خوب، بارز و جالب را در ایران بیشتر می‌کند. انجام ۳، ۴ دوره جست‌وجو و کاوش در مناطق یادشده، وضعیت بهتری نسبت به احتمال کشف فسیل دایناسورها را پیش روی ما می‌گذارد. متأسفانه در سال‌های اخیر بنابر دلایلی از جمله شیوع کرونا و سایر محدودیت‌ها، فعالیت‌های اکتشافی در این زمینه متوقف شد. البته دلیل اصلی توقف فعالیت‌های اکتشافی که پیش از این با همکاری استادان خارجی و در قالب بین‌المللی انجام می‌شد، شیوع کرونا در جهان بود که ۳، ۴ سال فعالیت‌های صحرایی را متوقف کرد؛ بنابراین در صورت از سرگیری دوباره این فعالیت‌ها،

احتمال کشف آثار جدید با توجه به کشفیات قبلی، منتفی نیست.»
استاد دانشگاه زنجان افزود: «موضوع مهمی که شروع فعالیت‌های اکتشافی در این زمینه را با محدودیت مواجه می‌کند، صرف وقت و زمان، هزینه‌های زیاد و همچنین در برخی موارد تجهیزات و امکانات پیشرفته صحرایی است. البته ادامه فعالیت‌های صحرایی در بخش شرقی کشور نیز با حساسیت‌هایی همراه است. ادامه فعالیت‌های اکتشافی در محدوده کرمان که منجر به کشف تنها اثر دایناسورها در ایران شد، با توجه به موقعیت منطقه و موضوع امنیتی بودن مرزها، دشواری‌ها و محدودیت‌های خاص موجود و شرایط ادامه کار را در وضعیت کنونی بسیار سخت می‌کند. بنابراین گروه‌های داخلی باید به‌تنهایی در این بخش فعالیت کنند.»

چالش‌ها

او درباره دیگر مشکلات پیش‌رو نیز گفت: «بخش‌هایی از مناطق کرمان که احتمال کشف آثار دایناسورها در آنجا بیشتر است، به سازمان‌های دولتی مانند سازمان محیط‌زیست یا ارگان‌های نظامی اختصاص دارد و برای شروع دوباره کار باید مجوزها و هماهنگی‌های لازم را کسب کرد. برخی از قسمت‌هایی که به سازمان محیط‌زیست اختصاص دارد، جزو مناطق شکار ممنوع و حفاظت شده است. برای اکتشاف در بخش‌های کویری هم باید از ارگان‌های امنیتی مجوز دریافت کرد و این کار آسانی نیست. در سایر حوزه‌ها نیز باید با سازمان زمین‌شناسی هماهنگی‌های لازم انجام شود.» میرزایی بهترین راهکار را این می‌داند که دانشگاه‌های این منطقه مانند دانشگاه کرمان که رشته دیرینه‌شناسی دارند، فعالیت‌های اکتشافی را خودشان برعهده بگیرند. او در عین حال گفت: «متأسفانه تاکنون پیشنهاد یا علاقه‌مندی در این زمینه اعلام نشده است.»

ادامه در صفحه ۴

دیرینه‌شناسی را دریابیم

سال‌ها پیش ردپای دایناسورها در ایران پیدا شده است. زمین‌شناسان ایرانی شرکت ملی فولاد در نتیجه کشف معادن زغال سنگ در دره نیزاز در شمال زرنند، در سال ۱۳۴۸ نخستین آثار مربوط به دایناسورها در کشورمان را کشف کردند. در ادامه این کشفیات، یک دندان ریز متعلق به دایناسورها نیز پیدا شد که پس از انتقال به موزه ملی برزیل و به‌دنبال آتش‌سوزی مهیب در این موزه، مفقود شد. دیرینه‌شناسی یا پالین‌شناسی شاخه‌ای از علوم زیست‌شناسی و زمین‌شناسی است که به بررسی آثار و بقایای موجودات گذشته می‌پردازد و بر پایه پیدایش و نابودی این آثار که سنگواره نامیده می‌شوند، سن نسبی لایه‌های زمین را تعیین می‌کند. این دانش همچنین محیط‌زیست موجودات دیرینه را مشخص می‌کند. دیرینه‌شناسی رشد، توسعه، تحول و تکامل حیات را مشخص و به زمین‌شناسان کمک می‌کند که سنگ‌ها را در گروه‌ها و طبقات خاص قرار دهند. این دسته‌بندی و طبقه‌بندی‌ها در مجموع به ما کمک می‌کند تا از وضعیت گذشته موجودات و انقراض برخی از آنها بیشتر بدانیم. امروزه، همه ما می‌دانیم که پیش از ما دایناسورها ساکنان و فرمانروایان زمین بوده‌اند و البته تمامی دانش ما هر چند هم که اندک باشد، مدیون دیرینه‌شناسی است.
در ایران اما با نگاهی به اسامی دانشمندان، محققان و فعالان این حوزه در می‌یابیم که تقریباً آنگونه که باید فعالیت‌های در این حوزه نداریم. در اینجا بخش کوتاهی از نوشته‌های دکتر عرفان خسروی، دیرینه‌شناس و استاد دانشگاه تهران را نقل می‌کنیم که در دوره جدید مجله دانستنیها در اسفند سال ۱۳۹۱ به چاپ رسیده است: «۱۰ سال پیش یک گروه دیگر از دیرینه‌شناسان با هدف کشف و بررسی نمونه‌های بیشتر به کرمان سفر کردند و سری هم به ردپاهایی زدند که ۳۰ سال پیش تراز آنها کشف شده بود. این گروه متوجه شدند ردپاهای کرمان متعلق به یک دایناسور شکارچی بوده است، نه یک دایناسور گیاهخوار. من جوان‌ترین عضو این گروه بودم و از آن زمان به‌دنبال کشف سنگواره‌های بیشتر به جاهای زیادی سفر کردم. مجید میرزایی، سرپرست ایرانی گروه ما هم نه تنها در ایران، بلکه در بسیاری نقاط دیگر دنیا به‌دنبال بقایای جانوران و گیاهان ماقبل تاریخ گشت و پس از سال‌ها به تازگی به ایران بازگشته است. دوستان دیگری هم بودند که اکتشافات مهمی در زمینه دیرینه‌شناسی در ایران انجام دادند. با پیوند دادن همه آنچه تاکنون در ایران کشف کرده‌ایم، می‌توانیم جمع‌بندی خوبی از دیرینه‌شناسی دایناسورها در ایران به‌دست بیاوریم.»

با اسکن این کد، مطالب چاپ‌شده در مجله دانستنیها درباره **دایناسورها** را ملاحظه فرمایید.

پارک ژوراسیک

یکی از جذاب‌ترین فیلم‌های سینمایی در باره دایناسورها، «پارک ژوراسیک» ساخته استیون اسپیلبرگ است. این فیلم با استقبال گسترده‌ای روبرو شد که به ساخت سری‌های بعدی آن منجر شد. با اسکن کد، بخش‌هایی از این فیلم را تماشا کنید.

مستند دایناسورها

درباره زندگی دایناسورها و موجودات ماقبل تاریخ، فیلم‌های مستند بسیاری تولید شده است. یکی از این مستندها که جدید هم هست، سیاره ماقبل تاریخ نام دارد. با اسکن کد، بخش‌هایی از سریال مستند «سیاره ماقبل تاریخ» را ببینید.

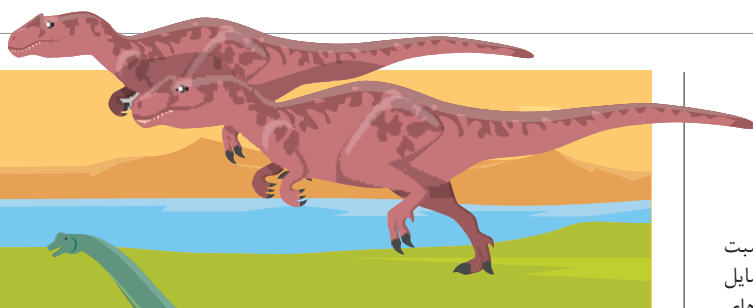
ردپای دایناسورها بر دامنه‌های البرز

ادامه از صفحه ۳

اگر استادان و دانشجویان دانشگاه‌ها نسبت به از سرگیری فعالیت‌های اکتشافی تمایل نشان دهند، با حمایت سازمان‌ها و نهادهای دیگر می‌توان به کشف آثار جدید از دایناسورها امیدوار بود. کاهش ورودی دانشجویان در رشته دیرینه‌شناسی و نبودن زمینه‌های اشتغال پس از فارغ‌التحصیلی یکی دیگر از چالش‌های این حوزه است که فعالیت‌های اکتشافی استادان دیرینه‌شناس را محدود می‌کند. محدود بودن دانشجویان این رشته هم علاقه چندانی نشان نمی‌دهند.

این دیرینه‌شناس در ادامه از موانع و محدودیت‌های دیگر برای اکتشافات جدید، سخن گفت: «تامین منابع مالی و هزینه‌های اکتشافی، مانع بزرگ دیگری است که بر سر راه دیرینه‌شناسان این حوزه قرار دارد. به نظر من، از آنجا که موضوع آثار دایناسورها و بقایای مهره‌داران از نوع کارهای علمی و پژوهشی است، هزینه‌های اکتشاف را دانشگاه‌ها یا موزه‌ها باید تقبل کنند؛ به‌ویژه موزه‌ها که به‌صورت تخصصی‌تر به این اکتشاف‌ها وابسته هستند، اما با توجه به هزینه‌های بالا و شرایط اقتصادی، این مهم به فراموشی سپرده شده است؛ به‌همین دلیل برخی از فارغ‌التحصیلان رشته دیرینه‌شناسی کاربردی وارد حوزه اکتشاف و استخراج نفت می‌شوند و در بخش فسیل‌های میکروسکوپی فعالیت می‌کنند. ناگفته نماند که اکتشافات و فعالیت‌های صحرایی به منابع مالی زیادی نیاز دارد و تدارک لجستیکی و تامین ماشین‌های صحرایی همراه با اقامت طولانی برای گروه اکتشاف، هزینه‌های زیادی را می‌طلبد.» این فسیل‌شناس درباره بخش اکتشاف اولیه گفت: «در این بخش، به وسایل و تجهیزات خاصی نیاز نداریم و در گام اول، قدم زدن در صحرا و مشاهده آثار و ردپاها این امکان را به ما می‌دهد. در مراحل بعدی، برای کندن و استخراج نمونه‌ها نیز می‌توان از ابزارهای معمولی مانند چکش، قلم و پتک استفاده کرد، اما گاهی هم تجهیزات اکتشاف صحرایی و وسایل مکانیکی و برقی مورد نیاز است که تهیه و انتقال آنها به وسط صحرا دورافتاده دشواری‌های بزرگی را به همراه دارد و مستلزم صرف وقت و هزینه‌های زیاد است؛ برای مثال، برای استخراج نمونه‌های یافت شده که در میان تکه سنگی گیر کرده‌اند، باید نمونه‌ها را به آزمایشگاه انتقال داد و استخراج آن در آزمایشگاه به تجهیزات خاص نیاز دارد. البته در سال‌های اخیر این گونه نمونه‌ها را بدون اینکه از سنگ خارج کنند، داخل دستگاه سی‌تی‌اسکن می‌گذارند و از طریق تصاویر سه‌بعدی مطالعه می‌کنند. برای انجام این مرحله، به دستگاه‌ها و تجهیزات تخصصی نیاز داریم که متأسفانه در ایران موجود نیست؛ بنابراین اگر نمونه‌ای چینی کشف شود، برای بررسی و مطالعه باید به خارج از کشور منتقل شود.»

میرزایی در پایان گفت: «نگهداری از این فسیل‌ها نیاز به امکانات و تجهیزات خاصی ندارد و در مخزن موزه‌ها مانند مخازن کتابخانه در جعبه‌های مخصوص نگهداری می‌شوند. البته نمونه‌هایی که شکننده و خاص باشند، نیاز به مراقبت ویژه دارند. باز هم باید بگویم، متأسفانه در موزه‌های ما هیچ قسمتی برای نگهداری و نمایش این آثار و ردپاها یا قطعه‌هایی که در آینده ممکن است کشف شود، وجود ندارد و موزه‌های کشور در این بخش عملکرد بسیار ضعیفی داشته‌اند.»

دایناسورهای گیاهخوار

برکیوسور (بازوسر)
BRACHIOSAURUS

متوسط طول: ۲۵ متر

متوسط وزن: ۱۵ تا ۷۸ تن

این دایناسورها در دوره ژوراسیک پسین و احتمالاً در کرتاسه پیشین و بین ۱۵۴ تا ۱۵۰ میلیون سال پیش زیست می‌کرده‌اند. برکیوسور یکی از بزرگ‌ترین جانورانی است که تاکنون شناخته شده و روی زمین قدم نهاده است.

PACHYCEPHALOSAURUS

**پاکی سفالوسور
(سنتبر سراسور)**

متوسط طول: ۵ متر

متوسط وزن: بیش از ۴۵۰ کیلوگرم
این گونه از دایناسورها بین حدود ۶۰ تا ۷۲ میلیون سال پیش می‌زیسته‌اند. پاکی سفالوسورها درست پیش از رویداد انقراض کرتاسه-پالئوژن زندگی می‌کرده‌اند و جزو جدیدترین دایناسورها محسوب می‌شوند.

TRICERATOPS

تریسراتوپس (سه شاخ چهره)

متوسط طول: ۷،۵ تا ۹ متر

متوسط وزن: ۶ تا ۱۲ تن

این جانور در آخرین عصر دوره کرتاسه یعنی ماستریختین و بین ۶۶ تا ۶۸ میلیون سال پیش زندگی می‌کرده است. تریسراتوپس‌ها ساکن غرب آمریکای شمالی بودند و از گیاهانی مانند سرخس‌های نخلی تغذیه می‌کردند.

PARASAUROLOPHUS

پارازارولوفوس (پیراتاجی خزنده)

متوسط طول: ۱۰ متر

متوسط وزن: ۲۵۰ کیلوگرم

در دوره کرتاسه پسین و بین ۶۵ تا ۷۶ میلیون سال پیش در آمریکای شمالی می‌زیست. این جانور در مناطق جنگلی زندگی می‌کرد، اما امکان داشت به دشت‌ها، مناطق خشک و باتلاقی هم مهاجرت کند.

IGUANODON

ایگوانودون (ایگواناندان)

متوسط طول: ۱۳ متر

متوسط وزن: ۵۵۰ کیلوگرم

یک دایناسور گیاهخوار از دوره کرتاسه که بین ۱۳۰ تا ۱۲۰ میلیون سال پیش می‌زیسته است. این جانور می‌توانسته روی دو پا و یا هر چهار پای خود حرکت کند.

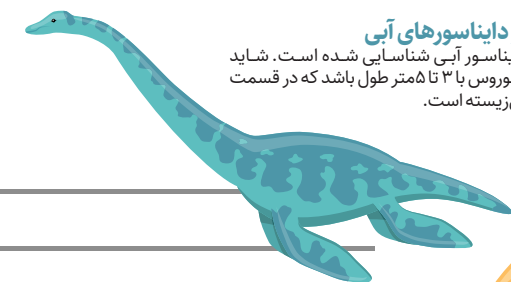
* کرتاسه: دوره‌ای زیستی بسیار دور که به ۶۶ تا ۱۴۵/۵ میلیون سال پیش باز می‌گردد. گفته می‌شود این دوره میانه زیستی ۷۹ میلیون سال به طول انجامیده و نام دیگرش گل‌سفیدی است.

هیولاهای سیاره ما

درباره دایناسورها، بسیار شنیده، دیده و خوانده‌اید؛ جانورانی اغلب غول‌پیکر که میلیون‌ها سال روی کره زمین زندگی می‌کرده‌اند. در اینجا به معرفی برخی از معروف‌ترین و مشهورترین تیره‌های این جانوران پرداخته‌ایم.

گونه‌های متفاوت از دایناسورهای آبی

تاکنون چندین گونه دایناسور آبی شناسایی شده است. شاید معروف‌ترین آنها پلیسیوسورس با ۳ تا ۵ متر طول باشد که در قسمت پیشین دوره ژوراسیک می‌زیسته است.

پایان

در ۶۶ میلیون سال قبل

براساس نظریه‌ای ۶۶ میلیون سال پیش، شهاب‌سنگی که ۱۵ کیلومتر طول داشت به منطقه‌ای که امروزه به نام دهانه چیکسالوب نامیده می‌شود و در مکزیک قرار دارد، برخورد کرد. انرژی آزاد شده از این برخورد برابر با انرژی انفجار ۱۰۰ مگاتن تی‌ان‌تی بود. برای مقایسه، کافی است اشاره کنیم که انرژی آزاد شده از برخورد چیکسالوب، ۲ میلیون بار بزرگ‌تر از انرژی ره‌اشده در بمب تزار (پر قدرت‌ترین آزمایش هسته‌ای) است. این برخورد باعث فرورفتن زمین و تشکیل گودالی به قطر ۱۸۰ کیلومتر شد.

همه دایناسورهای ایران

تاکنون تعدادی ردپا و اثر از دایناسورهایی که در ایران می‌زیسته‌اند، به دست آمده است. دکتر عرفان خسروی ۳ گونه از دایناسورها را معرفی کرده است که به احتمال بسیار زیاد در ایران وجود داشته‌اند.

کامپتوسورس

(سوسمار خم‌شونده)

Camptosaurus

تاکنون چندین نمونه بسیار خوب از کامپتوسورس در سننین مختلف به دست آمده است؛ از بچه‌های کوچک تا نمونه‌های بالغ. ۴۰ سال پیش، دانشمندان تصور می‌کردند ردپای کرمان، متعلق به چنین موجودی بوده است.

محل زندگی اصلی: آمریکای شمالی
زمان زندگی: ژوراسیک بالایی
(۱۵۰ تا ۱۵۵ میلیون سال پیش)
اندازه: ۷ تا ۵ متر

آلوسورس

(سوسمار متفاوت)

Allosaurus

آلوسورس بهترین دایناسور شناخته شده از دوره ژوراسیک است. از آلوسورس اسکلت‌های متعددی در سننین مختلف، از جنین‌های کوچک تا نمونه‌های بالغ به دست آمده است. ما فکر می‌کنیم دندان کشف شده در کرمان متعلق به حیوانی شبیه به آلوسورس، البته خیلی کوچک‌تر بوده است؛ مثلاً یک آلوسورس ۴ متری نامزد خوبی برای صاحب این دندان است. ممکن است صاحب ردپای معروف کرمان نیز همین دایناسور بوده باشد.

محل زندگی اصلی: پرغال و آمریکای شمالی
زمان زندگی: ژوراسیک بالایی
(۱۵۰ تا ۱۵۵ میلیون سال پیش)
اندازه: ۷ تا ۱۲ متر

مایکروپتر

(دزد کوچک)

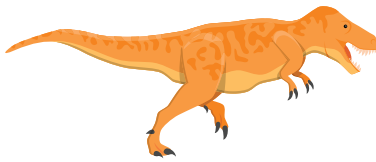
Microaptor

مایکروپتر، نسخه‌ای مینیاتوری و پروازگر از ولاسیرپتر بود. وجود شاه‌پرهای نامتقارن بلند (درست شبیه پرهای پرندگان امروزی) نشان می‌دهد که این پرها برای پریدن استفاده می‌شده‌اند (پرندگان و دایناسورهای بی‌پرواز پرهای متقارن دارند).

محل زندگی اصلی: چین
زمان زندگی: کرتاسه پایینی
(۱۱۰ تا ۱۲۰ میلیون سال پیش)
اندازه: ۹۰ سانتی‌متر

دایناسورهای گوشتخوار

TYRANNOSAURUS

تیرانوسوروس رکس (تی‌رکس)

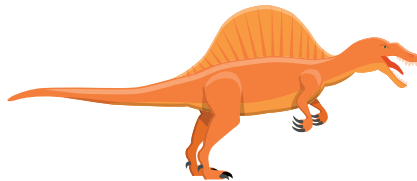
متوسط طول: ۱۲٫۴ متر
متوسط وزن: ۷ تا ۵ تن
دایناسوری دوپا از دوره کرتاسه که بین ۶۸ تا ۶۶ میلیون سال پیش می‌زیسته است. تیرانوسوروس رکس یک واژه ترکیبی به زبان یونانی به معنای «ستمگر» و «مارمولک» و واژه لاتین «پادشاه» است!

اسپینوسور (تیخ‌سور)

متوسط طول: ۱۴ تا ۱۸ متر

متوسط وزن: ۱۲ تا ۲۰ تن

این جانور عظیم‌الجثه که متعلق به خانواده تیغه‌پشتان است در میانه دوره کرتاسه و بین ۱۱۲ تا ۹۳/۵ میلیون سال پیش در شمال آفریقا زندگی می‌کرده است.

SPINOSAURUS

ولاسیرپتر (چابک‌شکاری‌ها)

متوسط طول: ۱/۸ متر

متوسط وزن: ۴۵ کیلوگرم

دایناسوری کوچک و پرنده مانند که بین ۷۵ تا ۷۱ میلیون سال پیش زندگی می‌کرده است. این دایناسور دارای پنجه‌های داسی شکل در پاها به منظور پاره کردن بدن طعمه خود بوده است.

VELOCIRAPTOR

پترانودون (بی‌دندان پرنده)

متوسط فاصله دو سر بال: ۷ متر

متوسط وزن: ۵۲ کیلوگرم

خزنده بالدار ماقبل تاریخ که در حدود ۸۵ میلیون سال پیش یعنی در دوره کرتاسه (کج) در اروپا و آمریکای شمالی امروزی زندگی می‌کرد.

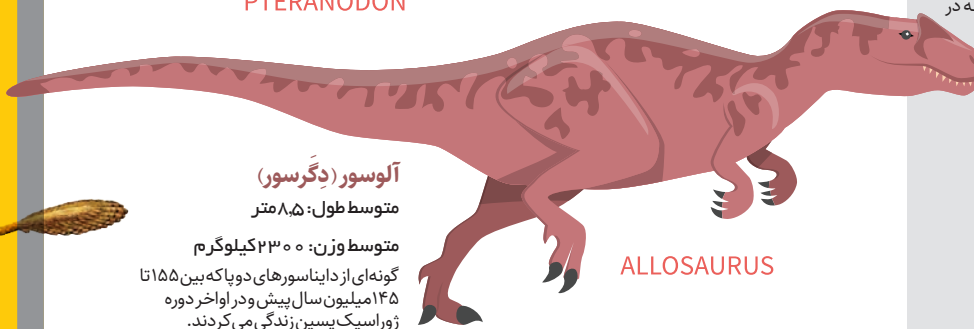
PTERANODON

آلوسور (دگرسور)

متوسط طول: ۸٫۵ متر

متوسط وزن: ۲۳۰۰ کیلوگرم

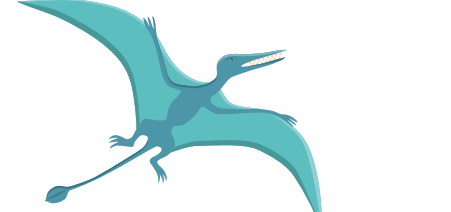
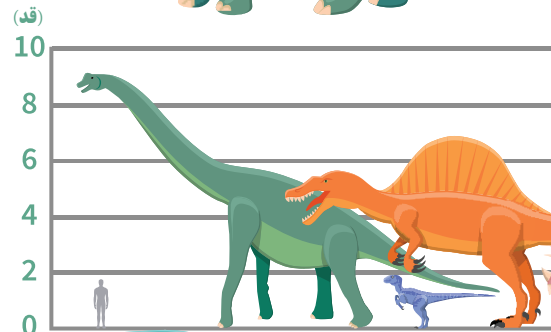
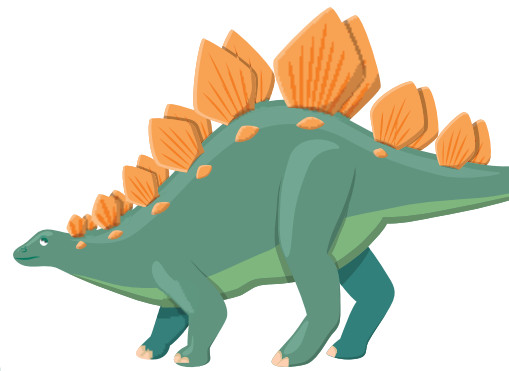
گونه‌ای از دایناسورهای دوپا که بین ۱۵۵ تا ۱۴۵ میلیون سال پیش و در اواخر دوره ژوراسیک پسین زندگی می‌کردند.

ALLOSAURUS

تکامل ۸۰ درصدی اسکلت آنکیلوسور

تعدادی دایناسور دارای زره شناسایی شده‌اند، اما در میان آنها، یکی با نام آنکیلوسور در این زمینه از همه ستر است. در برخی منابع از آن به عنوان تنها دایناسور زره‌پوش دار یاد می‌شود. تاکنون ۸۰ درصد از اسکلت این جانور جمع‌آوری شده و دانشمندان توانسته‌اند، تا حد قابل توجهی بدن آن را بازسازی کنند. آنکیلوسور با ۷ متر طول و ۲ متر ارتفاع، حدود ۱۲ تن وزن داشته است.

بیش از ۱۵۰ خزنده پرنده

تاکنون بیش از ۱۵۰ دایناسور پرنده شناسایی شده است که در ابعاد و اوزان مختلف بوده‌اند. در عین حال باید گفت که رفتارهای آنها نیز با یکدیگر تفاوت‌های اساسی داشته است.

بزرگ‌ترین دایناسور دنیا

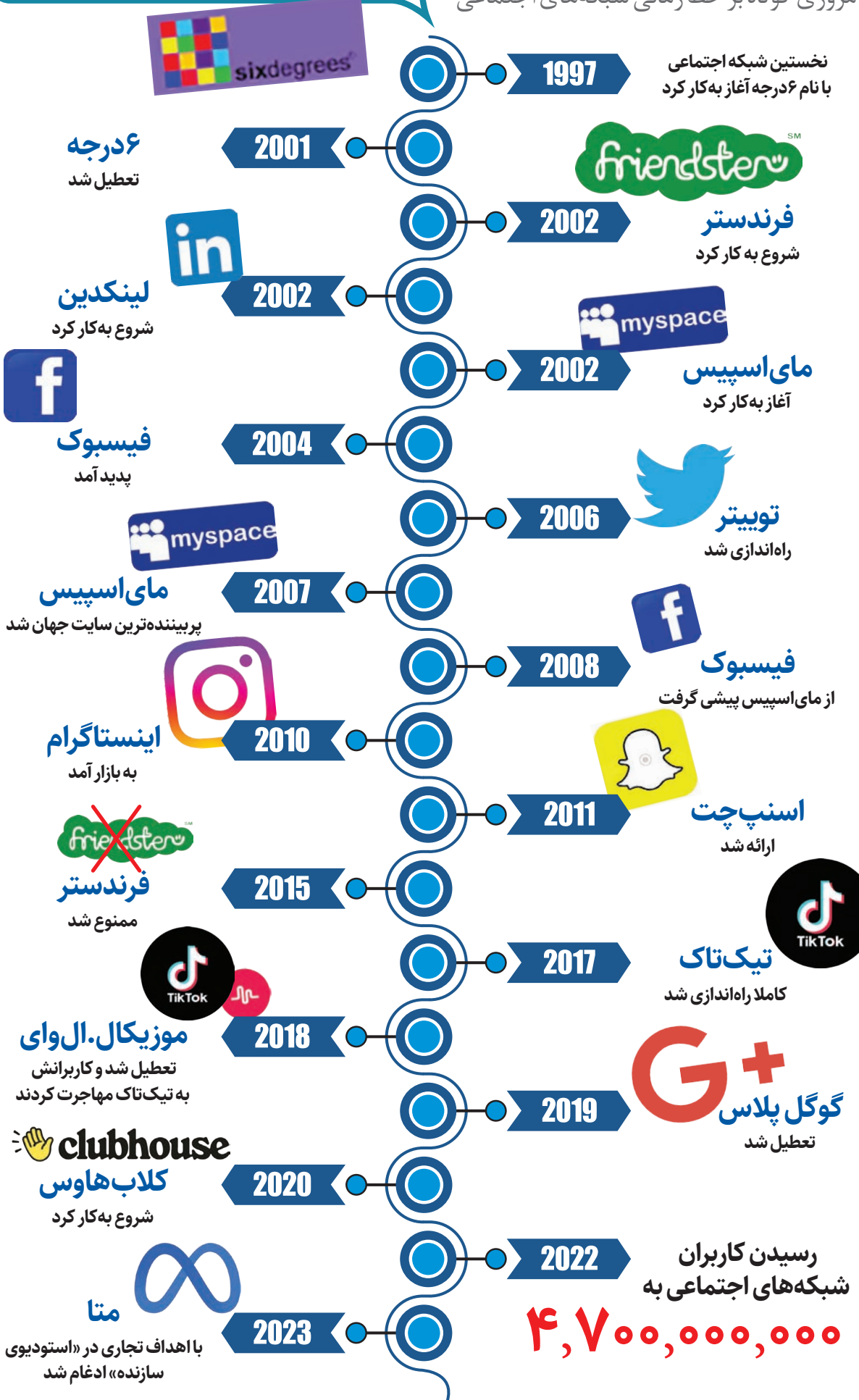
آرژانتینوسور (Argentinosaurus) یک تیره از دایناسورهای غول‌پیکر بوده‌اند که در دوره کرتاسه پسین در آرژانتین کنونی می‌زیسته‌اند. آرژانتینوسور، بزرگ‌ترین حیوان خشکی در تمام دوران بوده است. طول این دایناسور بین ۳۰ تا ۳۵ متر و وزن آن بین ۶۶ تا ۸۳ تن تخمین زده شده است.

شبکه‌های اجتماعی این روزها نقشی بسیار مهم را در زندگی ما بازی می‌کنند. چه بخواهیم و چه نخواهیم، این شبکه‌ها تأثیرگذار هستند و همانطور که می‌توان از آنها سود بی‌پایان برد، باید در برابر مضراتشان نیز تدابیری خاص اندیشید. در ماه‌های اخیر برخی از این شبکه‌ها مثل توئیتر داستان‌های زیادی داشته‌اند.

۶ درجه‌تاما

مروری کوتاه بر خط زمانی شبکه‌های اجتماعی

۵ اپلیکیشن برتر یادگیری رایگان زبان

استفاده از کتاب، نوار و سی‌دی برای آموزش غیر حضوری اگر چه هنوز منسوخ نشده است اما با استقبال چندانی هم روبه‌رو نیست. امروزه وجود اپلیکیشن‌های متعدد، کار آموزش در هر حوزه‌ای را متفاوت و بسیار آسان‌تر کرده است. یادگیری زبان‌های خارجی هم با وجود برنامه‌های رایانه‌ای و اپلیکیشن‌های گوناگون بسیار آسان‌تر از قبل شده است. در اینجا، ۵ اپ برتر در یادگیری زبان‌های خارجی را که رایگان هم هستند، معرفی می‌کنیم.

دوئولینگو
Duolingo

تعداد کاربران: ۵۶,۵۰۰,۰۰۰

هلو تاک
HelloTalk

آغاز به کار: ۲۰۱۱
تعداد زبان‌های آموزشی: ۴۰

روزنا استون
Rosetta Stone

تعداد کاربران: ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

ممرایز
Memrise

آغاز به کار: ۲۰۱۲
تعداد زبان‌های آموزشی: ۶

۵۰ لنگوئیز
50Languages

تعداد کاربران: ۲۸,۰۰۰,۰۰۰

۵۰ لنگوئیز
50Languages

تعداد کاربران: ۳۵,۰۰۰,۰۰۰

۵۰ لنگوئیز
50Languages

آغاز به کار: ۲۰۱۰
تعداد زبان‌های آموزشی: ۱۹

۵۰ لنگوئیز
50Languages

تعداد کاربران: ۳۰,۰۰۰,۰۰۰

آغاز به کار: ۲۰۱۰
تعداد زبان‌های آموزشی: ۵۰

چگونه بدون ابزار آسمان را رصد کنیم

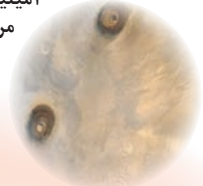
داژا تیموری | ستاره‌شناس

نگاه کردن و تربیت چشم غیر مسلح که آشنا با آسمان و محدوده‌های صورت فلکی باشد و بتواند خطوط صورت فلکی را به‌طور فرضی تجسم و ترسیم کند، نخستین گام از بخش رصدی نجوم است. در این صورت، می‌توانید استفاده در دست از ابزار را هم بیاموزید و به کار ببرید. رصد با چشم غیر مسلح، مهارت بالایی لازم دارد که با تمرین و ممارست به دست می‌آید و البته رصدگران ماهر، از این مهارت برخوردارند. از جمله پارامترهای مهم دیگر در بخش رصدی نجوم، داشتن صبر و حوصله همراه با کنجکاوی بالاست. برخی اجرام آسمانی با چشم غیر مسلح قابل رویت هستند؛ به شرط اینکه چشم به اصطلاح خوب تربیت شده باشد و آسمان تاریک و صاف و بدون آلودگی نوری داشته باشیم. تمامی این پارامترها تأثیر گذارند، اما احتمال اینکه شما حتی با تلسکوپ هم نتوانید جهت‌های آسمانی را درست و دقیق تشخیص دهید، وجود دارد. تهیه ابزار رصد باید همراه با آگاهی از سوژه مورد نظر باشد و اینکه آن را باید در کجای آسمان دنبال کرد. به همین دلیل، شاید بهتر باشد ابتدا رصد نجوم با چشم غیر مسلح را بیاموزیم و مهارت‌های لازم را کسب کنیم، سپس به تهیه ابزار بپردازیم. یک راهکار مناسب، این است که ابتدا اطلس‌ها و نقشه‌های اجرام آسمانی را که ملزومات مهمی در بخش رصدی نجوم هستند، تهیه کنیم. البته با نصب نرم‌افزارهای شبیه‌ساز روی گوشی یا تبلت با یک جست‌وجوی ساده هم می‌توان به آسانی آسمان را شبیه‌سازی کرد. این نرم‌افزارها می‌گویند که در کدام بخش آسمان، چه صورت فلکی قابل رصد و مشاهده است یا اینکه چه ستاره و سیاره‌ای را می‌توان دید. صورت‌های فلکی وجود خارجی ندارند و تنها تصوراتی از پیشینیان هستند که در طول زمان با تغییراتی مواجه شده است. محدوده صورت فلکی در حال حاضر مرزبندی مشخصی دارد که ۸۸ صورت فلکی را شامل می‌شود و تمامی رصدگران دنیا آنها را به رسمیت می‌شناسند. این محدوده مشخص شده صورت فلکی آدرس و نشانی‌ها را برای رصدگران در آسمان آسان می‌کند. برای نمونه در محدوده آسمان ایران برخی صورت فلکی در طول سال قابل مشاهده نیستند. این موضوع برای کشورهای دیگر نیز صدق می‌کند. اما یکی از جذاب‌ترین بخش‌های رصدی نجوم، این است که حین رصد کردن، فاصله‌ها و ابعاد اجرام را با زمین بررسی کنیم. خوشبختانه با یک جست‌وجوی ساده هم می‌توان به این اطلاعات در کمترین زمان، دسترسی پیدا کرد. رصد اجرام با در نظر گرفتن ابعاد، حجم و همچنین فاصله آنها، جایگاه ما را در جهان هستی یادآوری می‌کند و آرامش خاصی را در ما به وجود می‌آورد.

مریخ، سیاره‌ای با تضادهای وسیع است؛ آتشفشان‌های عظیم، دره‌های عمیق و دهانه‌هایی که ممکن است روزگاری میزبان آب جاری بوده باشند. احتمالاً به محض بشر بتواند گردشگرانی را به این سیاره بفرستد، مکان‌های شگفت‌انگیزی برای آنها وجود خواهد داشت.

منطقه آتشفشانی تارسیس

وقتی در حال صعود به المپیوس هستی، ارزش آن را دارد که به برخی از آتشفشان‌های دیگر در منطقه تارسیس هم نگاه کنی. تارسیس میزبان ۱۲ آتشفشان غول‌پیکر در منطقه‌ای به عرض تقریباً ۴ هزار کیلومتر است. مانند المپیوس، این آتشفشان‌ها بسیار بزرگ‌تر از آتشفشان‌های زمین هستند؛ احتمالاً به این دلیل که مریخ کشش گرانشی ضعیف‌تری دارد که اجازه می‌دهد، آنها بلندتر شوند. این آتشفشان‌ها ممکن است، ۲ میلیارد سال یا نیمی از تاریخ مریخ، فوران کرده باشند.

۷ مکان گردشگر در مریخ

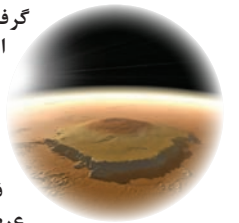
دره ماریئر

مریخ بزرگ‌ترین دره منظومه شمسی را نیز در خود جای داده است. دره ماریئر تقریباً ۳ هزار کیلومتر طول دارد؛ این یعنی حدود ۴ برابر طولانی‌تر از گرندکانیون است. بسیاری از دانشمندان می‌گویند: زمانی که منطقه تارسیس شکل گرفت، به رشد این دره کمک کرد. گدازه‌ای که در منطقه آتشفشانی حرکت می‌کرد، پوسته را به سمت بالا هل داد که آن را به شکستگی در مناطق دیگر تبدیل کرد. با گذشت زمان، این شکستگی‌ها به دره ماریئر تبدیل شد.

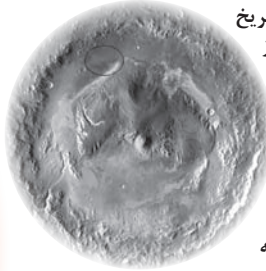
کوه المپیوس

این کوه قدرتمندترین آتشفشان منظومه شمسی محسوب می‌شود. المپیوس که در منطقه آتشفشانی تارسیس قرار دارد، تقریباً ۳ برابر قله اورست بلندی دارد. المپیوس پس از خزیدن آهسته گدازه در دامنه‌های آن شکل گرفته است. این بدان معنی است که احتمالاً کوهنوردی برای کاشفان آینده آسان خواهد بود؛ زیرا میانگین شیب آن تنها ۵ در صد است. در قله یک فرورفتگی تماشایی به عرض ۸۵ کیلومتر وجود دارد.

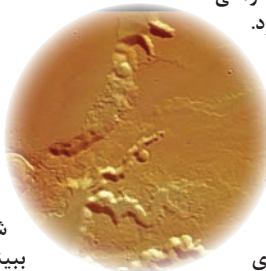
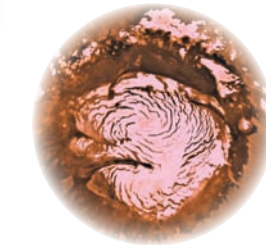
مدوسائیه فوسائیه

مدوسائیه فوسائیه یکی از عجیب‌ترین مکان‌های روی مریخ است و برخی افراد حتی حدس می‌زنند که شواهدی از نوعی سقوط بشقاب پرنده در آن وجود دارد! این یک ساختار زمین‌شناسی است که از سنگ‌های کوچک بسیار نرم شکل گرفته و در نزدیکی خط استوای سیاره سرخ به طول ۸ هزار کیلومتر کشیده شده است. در قسمت‌هایی از آن، دره‌ها و تپه‌هایی نیز دیده می‌شود. این ساختار مریخی دارای خاکستر آتشفشانی و رسوبات کوه‌های یخ‌بسته که مقدار آن به همان اندازه موجود در قطب جنوب مریخ است.

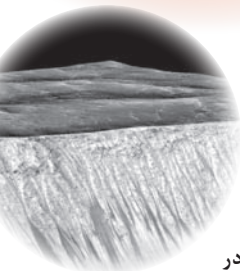

قطب‌های شمال و جنوب

مریخ دارای ۲ منطقه یخی در قطب‌های خود است که ترکیبات متفاوت کمی دارند. قطب شمال توسط فرودگر فونیکس در سال ۲۰۰۸ از نزدیک مورد مطالعه قرار گرفت، در حالی که مشاهدات قطب جنوب ما از طریق مدارگردها حاصل شده است. در طول زمستان، دما در نزدیکی هر ۲ قطب شمال و جنوب آنقدر سرد است که دی‌اکسید کربن از اتمسفر به صورت یخ در سطح متراکم می‌شود. این فرایند در تابستان، زمانی که دی‌اکسید کربن به اتمسفر بازمی‌گردد، معکوس می‌شود.

تپه‌های ارواح

مریخ سیاره‌ای است که بیشتر توسط باد شکل گرفته؛ زیرا آب با رقیق شدن جو آن تبخیر شده است. اما ما می‌توانیم شواهد گسترده‌ای از آب‌های گذشته را ببینیم؛ مانند مناطقی از «تپه‌های ارواح» که در منطقه «هزار توی شب» و حوضه «هلاس» یافت شده‌اند. محققان می‌گویند که در این مناطق تپه‌هایی با ارتفاع ده‌ها متر قرار داشته‌اند. بعدها تپه‌ها توسط گدازه یا آب غرق شده‌اند، اما آنها با به‌های خود را حفظ کرده‌اند؛ در حالی که بالای آن دچار فرسایش شده است.

خط‌های شیب‌دار مکرر

مریخ، میزبان ویژگی‌های عجیبی به نام خط‌های شیب‌دار مکرر است که در طول هوای گرم در کناره‌های دهانه‌های شیب‌دار شکل می‌گیرند. با این حال، سخت است که بفهمیم این چه چیزی است. تصاویر از دهانه هیل و همچنین مکان‌های دیگر، نقاطی را نشان می‌دهد که طیف‌سنجی نشانه‌هایی از هیدراتاسیون در آنها مشاهده شده است. ابتدا اعلام شد که نمک‌های هیدراته باید نشانه‌هایی از آب جاری در سطح باشند، اما تحقیقات بعدی نشان داد که این می‌تواند از آب جوی یا جریان‌های خشک‌شده و ماسه تشکیل شده باشد.

ضمیمه هفتگی روزنامه هلمشهری
صاحب امتیاز: مؤسسه هلمشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سر دبیر: دانیال معمار
معاون ضمیمه: حامد فوقانی
دبیر ویژه نامه: ساسان شادمان منفرد
دبیر اجرایی: مجتبی یار زمان

واحد فنی:
مدیر فنی: حامد یزدانی، مدیر هنری: مهدی سلامی
صفحه آرایی: امید روشنگر و سعید غفوری
ویرایش عکس: کامبیز نویدی، صفحه خوانی و حرفچینی: همکاران
واحد فنی تحریریه و یا تشکر ویژه از دیگر همکاران مؤسسه هلمشهری
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵۴۴۶
تلفن: ۲۳۰۲۳۵۰۲
نمابر: ۲۳۰۰۰۰۰۰
چاپ: هلمشهری
اشتراک: مؤسسه نشر گستر امروز نوین
پدیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰

گروه ضمیمه هلمشهری ناشر نشریات:

دوچرخه، بچه ها، خانواده، پایداری، اقتصاد، تندرستی،
خردنامه، داستان، دانستنیها، سرزمین من، ماه،
معماری، ۲۴، شهر نگار، سر نخ و محله
نشانی: تهران، خیابان ولی عصر ۳، نرسیده به پارکوی،
کوچه شهید قریشی، شماره ۱۴، روزنامه هلمشهری

موتورولا موتو جی استایلو س ۵ جی

اندازه صفحه نمایش	۶٫۶ اینچ
وزن	۲۰۲ گرم
رزولوشن	۲۴۰۰ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	کوالکام اسنپ دراگون ۶ نسل یک
رم / حافظه	۶ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۵۰ / ۱۶ مگاپیکسل
باتری	۵۰۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۳۷۰ یورو

آنر پرو ۹۰

اندازه صفحه نمایش	۶٫۷۸ اینچ
وزن	۱۹۲ گرم
رزولوشن	۲۷۰۰ × ۱۲۲۴ پیکسل
تراشه	کوالکام اسنپ دراگون ۸ نسل یک
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۲۰۰ / ۱۲ مگاپیکسل
باتری	۵۰۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۴۴۰ یورو

شیائومی رد می نوت ۱۲ تی پرو

Xiaomi
Redmi Note
12T Pro

اندازه صفحه نمایش	۶٫۶ اینچ
وزن	۲۰۵ گرم
رزولوشن	۲۴۶۰ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	مدیاتک دایمنسیتی ۸۲۰۰ اولترا
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۶۴ / ۱۶ مگاپیکسل
باتری	۵۰۸۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۵۵۰ یورو

اندازه صفحه نمایش	۶٫۵۸ اینچ
وزن	۳۹۰ گرم
رزولوشن	۲۴۰۸ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	مدیاتک هلیو جی ۹۹
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۱۶ / ۲ مگاپیکسل
باتری	۵۰۸۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۲۸۰ یورو

کوبوت کینگ کنگ ۹

اندازه صفحه نمایش	۶٫۵۸ اینچ
وزن	۳۹۰ گرم
رزولوشن	۲۴۰۸ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	مدیاتک هلیو جی ۹۹
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۱۰۶ مگاپیکسل
باتری	۱۰۶۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۲۸۰ یورو

جدیدترین گوشی های هوشمند جهان

ورود گوشی های جدید تلفن همراه به بازارهای جهانی شتاب عجیبی به خود گرفته است و اگر نگوئیم همه روزه اما به آسانی می شود گفت که در فاصله زمانی بسیار کوتاه، شاهد ورود موبایل های جدید به بازار هستیم. در اینجا، ۶ دستگاه از جدیدترین گوشی های هوشمندی که وارد بازار شده اند را مورد بررسی کوتاه قرار داده ایم.

اوپو رنو ۱۰ پرو+ Oppo Reno 10 Pro+

اندازه صفحه نمایش	۶٫۷۴ اینچ
وزن	۱۹۴ گرم
رزولوشن	۲۷۷۲ × ۱۲۴۰ پیکسل
تراشه	کوالکام اسنپ دراگون ۸ نسل یک
رم / حافظه	۱۶ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۵۰ / ۸ مگاپیکسل
باتری	۴۷۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۵۷۰ یورو

اندازه صفحه نمایش	۶٫۶۴ اینچ
وزن	۱۹۰ گرم
رزولوشن	۲۳۸۸ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	مدیاتک دایمنسیتی ۹۰۲۰
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۸ / ۵ مگاپیکسل
باتری	۵۰۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۲۴۰ یورو

ویوو وی ۳۵+ vivo Y35+

اندازه صفحه نمایش	۶٫۶۴ اینچ
وزن	۱۹۰ گرم
رزولوشن	۲۳۸۸ × ۱۰۸۰ پیکسل
تراشه	مدیاتک دایمنسیتی ۹۰۲۰
رم / حافظه	۱۲ / ۲۵۶ گیگابایت
دوربین اصلی / سلفی	۸ / ۵ مگاپیکسل
باتری	۵۰۰۰ میلی آمپر ساعتی
حدود قیمت	۲۴۰ یورو